

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Hospodaření Domova pro seniory sv. Hedviky - Kravaře
Financial Management of St. Hedvika – Kravare Home for Elderly

Student:

Lucie Židková

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. David Lenert, Ph.D., MBA

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Lucie Židková**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 02 Veřejná ekonomika a správa
Téma: Hospodaření Domova pro seniory sv. Hedviky - Kravaře
Financial Management of St. Hedvika - Kravare Home for Elderly

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Neziskové organizace v sociální sféře
 3. Analýza hospodaření a činnosti domova pro seniory
 4. Zhodnocení, návrhy a doporučení
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

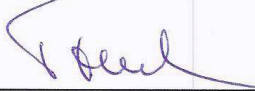
Seznam doporučené odborné literatury:

HALÁSEK, Dušan a David LENERT. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TUO, 2008. 230 s. ISBN 978-80-248-1854-2.
KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 4. vyd. Praha: Aspi, 2007. 504 s. ISBN 978-80-7357-276-1.
OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. David Lenert, Ph.D., MBA**

Datum zadání: 25.11.2011
Datum odevzdání: 11.05.2012

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně, včetně příloh, které jsem zpracovala na základě poskytnutých dat. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Opavě dne 25. 4. 2012

.....

Lucie Židková

OBSAH

1. ÚVOD.....	5
2. NEZISKOVÉ ORGANIZACE V SOCIÁLNÍ SFÉŘE	7
2.1 Neziskové organizace v sociální sféře obecně.....	7
2.2 Rozdělení neziskových organizací podle kritérií.....	7
2.3 Typologie neziskových organizací	8
2.4 Sociální služby	15
2.4.1 Sociální služby a jejich kategorizace	15
2.4.2 Rozdělení sociálních služeb v ČR	16
2.5 Typologie sociálních služeb podle cílových skupin.....	17
2.5.1 Služby pro nezaměstnané, služby reagující na chudobu a bezdomovectví 17	
2.5.2 Služby pro děti a rodiny	18
2.5.3 Služby pro rizikové děti a mládež	19
2.5.4 Služby pro etnické menšiny	19
2.6 Poskytovatelé sociálních služeb.....	19
2.6.1 Povinnosti poskytovatelů sociálních služeb	21
2.7 Financování sociálních služeb.....	21
2.8 Právní předpisy pro sociální služby	21
3. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ A ČINNOSTI DOMOVA PRO SENIORY	25
3.1 Příspěvková organizace Domov pro seniory sv. Hedviky Kravaře	25
3.1.1 Historie Domova	26
3.1.2 Základní údaje o Domovu pro seniory sv. Hedviky Kravaře	26
3.1.3 Hlavní účel a předmět činnosti organizace	27
3.1.4 Statutární orgán příspěvkové organizace	28
3.1.5 Organizační struktura	30
3.1.6 Hlavní cíle Domova pro seniory sv. Hedviky Kravaře	30
3.1.7 Vymezení majetku a majetkových práv	31
3.2 Hospodaření organizace	31
3.2.1 Hospodaření za rok 2006	32
3.2.2 Hospodaření za rok 2007	34
3.2.3 Hospodaření za rok 2008	36
3.2.4 Hospodaření za rok 2009	39
3.2.5 Hospodaření za rok 2010	41
4. ZHODNOCENÍ ANALÝZY, NÁVRHY A DOPORUČENÍ.....	44
4.1 Zhodnocení analýzy	44

4.1.1	Zhodnocení analýzy z hlediska platů	44
4.1.2	Zhodnocení analýzy z hlediska hospodářského výsledku	45
4.1.3	Zhodnocení analýzy z hlediska fondů	46
4.1.4	Zhodnocení analýzy z hlediska dotací	49
4.2	Návrhy a doporučení	50
5.	ZÁVĚR	53
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	56
	SEZNAM ZKRATEK	59
	SEZNAM TABULEK	
	SEZNAM GRAFU	
	SEZNAM DIAGRAMU	
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKU BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	PŘÍLOHY	

1. ÚVOD

Počátkem devadesátých let začala Česká republika podporovat rozvoj neziskových organizací. Tyto organizace jsou zřízeny za účelem poskytování různých služeb a to např. služby vzdělávací, služby zdravotnické, služby sociálního charakteru atd. S odstupem krátkého času byl registrován rozvoj právě v oblasti sociálních služeb. Začalo se více finančně přispívat na renovace objektů, vnitřních prostor a zároveň se Česká republika zaměřila i na stavbu nových budov, sloužící k sociálním službám.

Bakalářská práce se věnuje příspěvkové organizaci, která má název Domov pro seniory sv. Hedviky – Kravaře a je právě z oblasti sociálních služeb. Tato instituce funguje již od roku 1976, nejdříve jako „Domov sdružené péče“, později byl převzat Okresním úřadem Opava a byl pojmenován Domovem důchodců. Velká část je zaměřena na hospodaření této organizace a porovnání jejich celkových nákladů a výnosů v posledních pěti letech. Bakalářská práce se skládá z pěti částí, kde její první část je úvod, dále tři kapitoly a poslední je závěr. Obsahuje tedy část teoretickou a praktickou.

Důvodem výběru tohoto tématu bakalářské práce byl můj vlastní zájem o pochopení fungování zařízení, které využívá také moje babička. V Domově pro seniory je již pátým rokem velice spokojena.

Cílem této práce je zhodnotit hospodaření příspěvkové organizace a najít možné návrhy na zlepšení ekonomické situace. Při řešení dané problematiky je využita metoda analýzy a komparace.

Úvodní kapitola se zabývá neziskovými organizacemi v sociální sféře, rozdělením podle kritérií, právními formami a bližšímu zaměření na vzájemně a veřejně prospěšné organizace. Další část této kapitoly je zaměřena na sociální služby, jejich kategorizaci, typologii a rozdělení. Následně jsou probrány poskytovatelé a jejich povinnosti. A v poslední části této kapitoly jsou uvedeny základní právní předpisy, kterými se organizace řídí.

Druhá kapitola se věnuje konkrétní analýze hospodaření a činnosti příspěvkové organizace „Domov pro seniory sv. Hedviky – Kravaře“ za období 2006 – 2010. Jako zdroje jsou využity výkazy o hospodaření za dané roky. Na začátku je zmínka

o vzniku a organizační struktuře. Následně jsou podrobněji představeny aktivity a finanční zdroje.

Zhodnocení analýzy z hlediska platů, dotací, fondů a hospodářského výsledku nalezneme v kapitole třetí. Vždy jsou k těmto analýzám připojeny i blíže určující grafy. Tato kapitola se dále zabývá návrhy a doporučením příspěvkové organizaci, jak zvýšit příjmy. Je zde také naznačeno možné řešení pro zlepšení hospodaření a případné komentáře.

Při psaní této bakalářské práce byla použita odborná literatura, informace zveřejněné na internetových stránkách a platné zákony. Největší část, ale byla vždy prokonzultována s účetní analyzované příspěvkové organizace Domova pro seniory.

2. NEZISKOVÉ ORGANIZACE V SOCIÁLNÍ SFÉŘE

2.1 Neziskové organizace v sociální sféře obecně

Základním cílem sociální pomoci je zajistit lidem, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci, pomoc a podporu prostřednictvím nabídky široké škály sociálních služeb, ale také zajistit možnost žít v jejich přirozeném prostředí. Zahrnujeme zde např. služby spojené s ubytováním v sociálních zařízeních, terénní služby, které jsou osobě poskytovány v jejich přirozeném prostředí a také ambulantní služby. Sociální službou je činnost, kterou zabezpečují poskytovatelé sociálních služeb na základě oprávnění dle zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách, s účinností od 1. 1. 2007. Sociální služby jsou poskytovány jednotlivcům, rodinám i skupinám obyvatel. Zaměřují se na zachování co nejvyšší kvality a důstojnosti života lidí. Největší skupinou příjemců sociálních služeb jsou zejména senioři, lidé se zdravotním postižením, rodiny s dětmi, ale také lidé, kteří z různých důvodů žijí "na okraji" společnosti. Výdaje na různé sociální dávky představují v současné době největší část výdajů z veřejných rozpočtů V ČR, ale také téměř ve všech vyspělých státech.¹ Zabezpečení základních lidských potřeb má svoji několikaletou historii. Ve středověku se o tuto skupinu obyvatel starala hlavně církev. Teprve v období feudalismu přebrala z části obec odpovědnost za zabezpečení některých lidských potřeb. V současné době v Evropě nejvíce sociálních jistot podávají severské státy.²

2.2 Rozdělení neziskových organizací podle kritérií

- **Kritérium globálního charakteru poslání** - tato oblast se dělí na organizace *veřejně prospěšné*, do kterých patří např. ekologie, vzdělání, zdravotnictví a dále na organizace *vzájemně prospěšné*, které zahrnují např. profesní komory, aktivity v kultuře.
- **Kritérium zakladatele** - zde patří organizace založené státní správou a samosprávou. Takovým organizacím říkáme veřejnoprávní. Další typem jsou soukromoprávní instituce, které jsou zakládány fyzickou osobou nebo právnickou osobou. V neposlední řadě je potřeba uvést také instituce

¹ OCHRANA, František PAVEL, Jan, VÍTEK, Leoš a kolektiv. *Veřejný sektor a veřejné finance*. Praha: Grada Publishing, a. s. ,2010. 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2, str. 157.

² PEKOVÁ, Jitka a Jaroslav PILNÝ. *Veřejná správa a finance*. Praha: Codex Bohemia, s. r. o., 1998. 304 s. ISBN 80-85963-85-X, str. 225.

veřejnoprávní, jejichž založení je dáno zákonem, kterým např. jsou kraj a obec.

- **Kritérium právně organizační normy** - toto kritérium dělí organizace podle zákonů. Organizace založené na základě zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla a č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samospráv, Organizace založené podle ostatních zákonů platných pro NO, Organizace založené podle zákona č. 513/1991 Sb. obchodního zákoníku a organizace s obdobným charakterem.
- **Kritérium financování** - zde dělíme organizace na zcela financované z veřejných rozpočtů, organizace financované z části veřejných rozpočtů, organizace financované z různých zdrojů např. dary, sponzoring a organizace převážně financované z výsledků realizace svého poslání.
- **Kritérium předmětu činnosti** - mezinárodní klasifikace neziskových organizací. (ICNPO). Systém klasifikace netržních činností a OKEČ, dále kultura, mládež, volný čas, tělovýchova, vzdělání, výzkum, věda, zdraví, sociální služby, životní prostředí, regionální rozvoj, právo, prosazování a obhajoba práv, politika, mezinárodní aktivity, náboženské aktivity, obchodní a profesní komory, svazy, odbory a ostatní.³

2.3 Typologie neziskových organizací

Neziskové organizace můžeme rozdělit do několika oblastí podle směru jejich zaměření.

1. Neziskové soukromoprávní organizace vzájemně prospěšné, s globálním posláním vzájemné prospěšné činnosti. Do této oblasti jsou zahrnuta občanská sdružení, sdružení bez právní subjektivity, zájmová sdružení právnických osob či profesní komory, (např. komora daňových poradců, auditorů, exekutorská komora aj).
2. Neziskové soukromoprávní organizace veřejně prospěšné, s globálním posláním veřejně prospěšné činnosti. Mezi tyto organizace se řadí např.

³REKTOŘÍK, Jaroslav. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 188 s. ISBN 978-80-86929-25-5, str. 40-41.

nadace a nadační fondy, prospěšná společnost, politické strany a politická hnutí, registrované církve a náboženské společnosti.

3. Neziskové veřejnoprávní organizace typu organizačních složek a příspěvkových organizací států a samosprávních územních celků s globálním posláním veřejná správa a veřejně prospěšná činnost. Zde řadíme organizace typu, organizační složky územních samosprávních celků, příspěvkové organizace státu, příspěvkové organizace samosprávních územních celků, kraje, obce, svazky obcí, Akademie věd ČR, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, Vězeňská služba.
4. Neziskové ostatní veřejnoprávní organizace, s globálním posláním veřejně prospěšná činnost. K těmto organizacím patří Česká televize, Český rozhlas, Česká národní banka, Všeobecná zdravotní pojišťovna, Veřejná vysoká škola, Státní podnik, Státní fond životního prostředí, kultury ČR, Státní fond na podporu a rozvoj české kinematografie, Státní intervenční zemědělský fond, fond dopravní infrastruktury, Fond rozvoje bydlení a pozemkový fond ČR.
5. Neziskové soukromoprávní organizace typu obchodních společností a jim podobných (jde o výjimečné případy neziskových organizací) s možností globálního poslání veřejně i vzájemně prospěšné činnosti. Mezi tyto organizace se řadí NO zřízené za jiným účelem než podnikání, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, družstvo a společnost vlastníků jednotek (např. bytových).⁴

Typologie vzájemně a veřejně prospěšných organizací a veřejnoprávních

Tato část se zabývá užším rozdělením neziskových soukromoprávních organizací vzájemně prospěšných, neziskových soukromoprávních organizací veřejně prospěšných a neziskových veřejnoprávních organizací typu organizačních složek. Jednotlivé typy se liší především v založení, zániku a zrušení.

⁴ REKTOŘÍK, Jaroslav. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 188 s. ISBN 978-80-86929-25-5, str. 43.

Neziskové soukromoprávní organizace vzájemně prospěšné – mezi ně patří především občanská sdružení, sdružení, zájmová sdružení právnických osob a profesní komory.

- **Občanská sdružení** se řídí zákonem 83/1990 Sb. Občanské sdružení registruje Ministerstvo vnitra ČR, je samostatnou PO, s přiděleným identifikačním číslem od Českého statistického úřadu. Návrh na registraci podávají nejméně tři občané a alespoň jeden musí být starší 18 ti let. Zánik sdružení může nastat rozhodnutím ministerstva vnitra nebo dobrovolným rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením. Příkladem občanského sdružení může být „Evropa pro Slezsko“, „Sdružení rodičů a přátel MŠ Opava“.
- **Sdružení bez právní subjektivity** se řídí zákonem 40/1964 Sb. občanským zákoníkem. Toto sdružení nepatří mezi typické soukromoprávní organizace. Nemá totiž způsobilost k právům a povinnostem a může se sdružovat i za účelem dosažení zisku. Sdružení se neregistruje a zaniká z vůle účastníků smlouvy o sdružení.⁵
- **Zájmová sdružení právnických osob** je možno zřídit opět dle občanského zákoníku. Má vlastní IČ přidělené Českým statistickým úřadem. Podle zákona může být založena i jako zisková organizace, ale musí být založena za jiným účelem než je dosahování výdělečné činnosti. Zájmové sdružení právnických osob je samostatnou PO, která se zakládá písemnou zakladatelskou smlouvou nebo schválením účelu založení na ustavující členské schůzi. Účelem je zejména koordinace některých činností a služeb navzájem. Právní způsobilosti sdružení nabývá zápisem do registru sdružení, který vede krajský úřad podle sídla sdružení. Správní poplatek se neplatí, Návrh na zápis do registru podává osoba zmocněná zakladateli (nebo členskou schůzí). Sdružení zaniká výmazem z registru, kterému předchází likvidace.⁶

⁵ REKTOŘÍK, Jaroslav. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 188 s. ISBN 978-80-86929-25-5, str. 48-50.

⁶ Iniciativa Společenství Equal v ČR: [online]. server: Ministerstvo práce a sociálních věcí, [cit.2012-02-25]. Dostupné z: <http://www.equalcr.cz/files/clanky/152/sdruzeni.pdf>

- **Profesní komory** – jsou organizace, ve kterých existuje většinou povinné členství. Povinnými subjekty jsou ty, kterým zákon svěřil rozhodování o právech, v oblasti veřejné správy a to pouze v rozsahu této jejich rozhodovací činnosti.

Do profesních komor řadíme:

- Komora daňových poradců.
- Komora auditorů.
- Česká lékařská komora, Česká stomatologická komora, Česká lékárnická komora.
- Česká advokátní komora.
- Česká komora architektů, Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.
- Notářská komora ČR, Notářské komory.
- Komora patentových zástupců.
- Komora veterinárních lékařů.
- Hospodářská komora České republiky, Agrární komora České republiky.⁷

Neziskové soukromoprávní organizace veřejně prospěšné

Mezi tento typ NO lze zařadit následující formy:

- **Prospěšná společnost** řídí se zákonem o obecně prospěšných společnostech č. 248/1995 Sb. Účelem obecně prospěšné společnosti je poskytování obecně prospěšných služeb uvedených v zakládací listině. Obecně prospěšná společnost vzniká dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností vedeným příslušným soudem. Zakladateli mohou být fyzické osoby i právnické osoby. Obecně prospěšná společnost může vlastním jménem podnikat v rámci tzv. doplňkové činnosti, případný zisk musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, pro které byla obecně prospěšná společnost založena.⁸ Zakládá se zakládací smlouvou podepsanou

⁷ REKTOŘÍK, Jaroslav. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 188 s. ISBN 978-80-86929-25-5, str. 51.

⁸ REKTOŘÍK, Jaroslav. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 188 s. ISBN 978-80-86929-25-5, str. 52.

všemi zakladateli a zapsanou do rejstříku u příslušného rejstříkového soudu. Obecně prospěšná společnost zaniká dnem výmazu z rejstříku. Zániku obecně prospěšné společnosti předchází její zrušení s likvidací nebo bez likvidace.⁹

- **Nadace a nadační fondy** řídí se zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech. Jedná se o neziskové organizace, jež podporují obecně prospěšný účel. Snahou nadace je rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitních hodnot, ochrana přírodního prostředí, kulturních památek a tradic, rozvoj vědy, vzdělání, tělovýchovy a sportu.¹⁰ Zřizovatelem může být každá fyzická osoba nebo právnická osoba, pokud není jako zřizovatel vyloučena jinými předpisy. Nadace nebo nadační fond se zřizuje písemnou smlouvou, zřizovací listinou nebo závětí. Nadace nebo nadační fond vzniká dnem zápisu do nadačního rejstříku. Nadace nebo nadační fond zaniká ke dni výmazu z rejstříku. Zániku nadace nebo nadačního fondu předchází jejich zrušení s likvidací nebo bez likvidace, přechází-li jejich majetek sloučením na jinou nadaci nebo nadační fond.¹¹
- **Politické strany a politická hnutí** řídí se zákonem č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů. Strany a hnutí jsou právnické osoby, které podléhají registraci ministerstvu vnitra. Návrh na registraci předkládá přípravný výbor. Ke zrušení politické strany nebo hnutí dochází buď zrušením bez likvidace, pokud majetek přechází na právního nástupce, anebo s likvidací. Zrušení může nastat z důvodu nepředložení výroční finanční zprávy Poslanecké sněmovně, rozhodnutím soudu nebo vlastním rozhodnutím. Politická strana nebo hnutí zaniká dnem výmazu ze seznamu stran a hnutí.¹²

⁹ Zákon č. 248/1995 Sb., ze dne 28. září 1995 o obecně prospěšných společnostech (Hlava III, zrušení, zánik a likvidace obecně prospěšné společnosti).

¹⁰ REKTOŘÍK, Jaroslav. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 188 s. ISBN 978-80-86929-25-5, str. 53-54.

¹¹ Zákon č. 227/1997 Sb., ze dne 3. září 1997 o nadacích a nadačních fondech.

¹² REKTOŘÍK, Jaroslav. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 188 s. ISBN 978-80-86929-25-5, str. 54-55.

- **Registrované církve a náboženské společnosti** se zřizují podle § 6 odst. 1 zákona 3/2002 Sb. se církev a náboženská společnost stává právnickou osobou. Jsou to „dobrovolné společenství osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry, ať veřejně nebo soukromě, a zejména s tím spojeného shromažďování, bohoslužby, vyučování a duchovní služby.“¹³Hospodaření církví a náboženských společností se řídí zákonem č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem, ve znění pozdějších předpisů. K zániku církve a náboženské společnosti dochází zrušením registrace v seznamu církví a náboženských společností vedeném ministerstvem kultury.¹⁴

Neziskové veřejnoprávní organizace typu organizačních složek

Mezi tyto organizace patří:

- **Organizační složky státu** jsou podle zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích ministerstva a jiné správní úřady státu. O založení organizační složky rozhoduje zřizovatel opatřením, jehož součástí je zřizovací listina. Ke vzniku je třeba předchozího souhlasu ministerstva financí. Vznik, změny a zánik organizační složky se oznamují v Ústředním věstníku České republiky. Organizační složka není právnickou osobou. Organizační složka je účetní jednotkou. Její hospodaření je dáno zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Reprodukci majetku financuje ze svého rozpočtu, případně z fondů.¹⁵
- **Příspěvková organizace územních samosprávných celků** zřizuje kraj nebo obec podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Při založení příspěvkové organizace územního samosprávného celku vydá zřizovatel zřizovací listinu. Vznik a zrušení příspěvkové organizace územních samosprávných celků, či změna

¹³ Zákon č. 3/2002 Sb., ze dne 27. Listopadu 2001, zákon o církvích a náboženských společnostech.

¹⁴ REKTOŘÍK, Jaroslav. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 188 s. ISBN 978-80-86929-25-5, str. 56.

¹⁵ REKTOŘÍK, Jaroslav. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 188 s. ISBN 978-80-86929-25-5, str. 57.

zřizovací listiny se zveřejňuje v Ústředním věstníku a také v obchodním rejstříku. 22. Příspěvková organizace územních samosprávných celků se zpravidla zřizuje pro takovou činnost, která je nezisková, a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu.¹⁶

- **Kraj** je veřejnoprávní korporací, kterému náleží právo na samosprávu a řídí se zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů. Kraj vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající např. na základě smluv podle občanského zákoníku. Každý kraj hospodaří podle rozpočtových pravidel územních rozpočtů zákona č. 250/2000 Sb. a to samostatně, dále má svůj majetek a také vlastní příjmy. Vrcholným orgánem je zastupitelstvo kraje, výkonným orgánem je rada kraje. Hejtmán kraje zastupuje kraj navenek a přenesenou působnost státní správy vykonává krajský úřad, reprezentován ředitelem. Zastupitelstvo může zřídit výbory a komise jako své poradní orgány. Vždy ale zřizuje výbor finanční, výbor kontrolní a výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost¹⁷
- **Obce** jsou základním územním samosprávným společenstvím občanů, které tvoří územní celek a ten je vymezen hranicí území obce. Řídí se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Obec je veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek a v právních vztazích vystupuje svým jménem. Pravidla hospodaření obce nalezneme v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Obec je spravována zastupitelstvem obce. Orgány obce jsou rada obce, starosta a obecní úřad. Obec vykonává činnosti v přenesené působnosti a samostatné působnosti. V přenesené působnosti se rozumí výkon státní správy, kterou obec vykonává na svém území ve věcech, jež to stanoví zákon. V samostatné působnosti je myšleno realizovat spravování záležitostí, které jsou v zájmu obce.¹⁸

¹⁶ REKTOŘÍK, Jaroslav. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 188 s. ISBN 978-80-86929-25-5, str. 59.

¹⁷ REKTOŘÍK, Jaroslav. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 188 s. ISBN 978-80-86929-25-5, str. 59-60.

¹⁸ REKTOŘÍK, Jaroslav. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 188 s. ISBN 978-80-86929-25-5, str. 61.

2.4 Sociální služby

Sociální služby a sociální práce jsou jedním ze zásadních nástrojů realizace sociální politiky. Jsou zaměřeny na různé sociální skupiny, včetně seniorů (např. ve vztahu ke starým lidem.) V České republice se takto označují sociální služby, kdy někdo pro někoho něco vykonává. Sociální služby napomáhají žít lidem běžný život. Služby jsou obvykle poskytovány jednotlivcům, rodinám, ale i skupinám obyvatel.¹⁹ Sociální služby zpravidla nepatří k výnosným obchodům, přinášející velký zisk. Ze strany státu je proto vhodné motivovat poskytovatele služby jiným způsobem, např. snížením daňového břemene v podobě zmenšení nebo snížení daňové sazby. Díky sociálním službám je zajišťována pomoc při péči o vlastní osobu.

Sociální služby jsou rozděleny do dvou základních skupin:

- Státní a obecní – jsou vždy regulovány státem, jsou realizovány jako veřejnoprávní a zákonným způsobem financovány. Také ale mohou vznikat soukromoprávní sociální služby povolené státem nebo vykonávané se státní podporou.
- Nestátní – ostatní organizace, které nejsou financovány státem.²⁰

2.4.1 Sociální služby a jejich kategorizace

Sociální služby řeší nepříznivé situace lidí, které se liší, a proto existuje velká škála druhů sociálních služeb.

- **Sociální poradenství** - kdokoliv v ČR má nárok na bezplatné poskytnutí základního sociálního poradenství. Jedná se např. o předcházení nepříznivých sociálních situací, ale také o možnostech jejich řešení. Toto sociální poradenství může být nabízeno ve dvou formách, jako základní nebo jako odborné.
- **Služby sociální péče** - tyto služby napomáhají zajistit osobám jejich fyzickou a psychickou soběstačnost. Např. osobní asistence, pečovatelská služba,

¹⁹ KRÁLOVÁ, Jarmila a Eva RÁŽOVÁ. *Sociální služby a příspěvek na péči*. Olomouc: Anag, 2007. 350 s. ISBN 978-80-7263-405-7, str. 50.

²⁰ MATOUŠEK, Oldřich a kolektiv. *Základy sociální práce*. Praha: Portál, 2007. 309 s. ISBN 978-80-7367-331-4, str. 178.

tísňová péče, odlehčovací služby, průvodcovské a předčitatelské služby, podpora samostatného bydlení, centra denních služeb, denní a týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením a domovy pro seniory.

- **Služby sociální prevence** - služby sociální prevence pomáhají překonat nepříznivou sociální situaci osobám, které jsou ohroženy sociálním vyloučením. Např. raná péče, telefonická krizová pomoc, azylové domy, domy na půl cesty, kontaktní centra, krizová pomoc, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, noclehárny, terapeutické komunity a sociální rehabilitace.²¹

2.4.2 Rozdělení sociálních služeb v ČR

V naší republice je velké množství sociálních služeb, která nějakou sociální službu poskytuje, musí být zaregistrována v registru poskytovatelů sociálních služeb. Největší část z těchto organizací je zaměřená právě na pečovatelskou službu, kde cílovou skupinou klientů jsou osoby s chronickým onemocněním, osoby se zdravotním postižením, senioři, osoby s mentálním postižením, osoby s tělesným postižením, rodiny s dětmi, osoby s jiným postižením. Pečovatelskou službou jsou zajišťovány jednotlivé úkony v předem dohodnutém časovém úseku, a to zejména v domácnostech osob nebo v zařízeních sociálních služeb, například v centrech denních služeb. V ČR nalezneme 747 organizací s pečovatelskou službou. Na druhém místě jsou organizace zabývající se odborným sociálním poradenstvím. Stěžejní zásadou zákona o sociálních službách § 2 je bezplatné poskytování základního sociálního poradenství.²² Jsou zaměřeny na děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách, osoby v krizi, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, pachatelé trestné činnosti, etnické menšiny, oběti domácího násilí, oběti trestné činnosti. Takovýchto organizací v ČR najdeme 653. Další organizace, které jsou označovány za sociální službu „domovy pro seniory“. Těchto organizací je u nás 488. Organizace jsou zaměřeny na cílovou skupinu

²¹ KRÁLOVÁ, Jarmila a Eva RÁŽOVÁ. Sociální služby a příspěvek na péči. Olomouc: Anag, 2007. 350 s. ISBN 978-80-7263-405-7, str. 54-73.

²² KRÁLOVÁ, Jarmila a Eva RÁŽOVÁ. Sociální služby a příspěvek na péči. Olomouc: Anag, 2007. 350 s. ISBN 978-80-7263-405-7, str. 54-69.

klientů seniorů, ale také na osoby se zdravotním či chronickým postižením. Pobyt v domově nahrazuje domácí prostředí a je jim zajištěna komplexní péče.

Nadále existují organizace nazvané Sociální rehabilitace, což je soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to rozvojem jejich schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život. V ČR máme 286 těchto subjektů. Velká část organizací je zaměřena pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením ohroženým sociálním vyloučením, jsou to tzv. sociálně akviziční služby. Každá organizace je zaměřena ale na preferující skupinu a to buď senioři, zdravotně postižení nebo rodiny s dětmi. V ČR je 226 organizací, kde akviziční služby jsou poskytovány rodinám a dětem, u kterých je vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobé krizové sociální situace, jako je například alkohol, drogy, rozvod.²³

Další organizace, které jsou zaregistrovány v registru poskytovatelů (počet v ČR), naleznete v příloze č. 1.

2.5 Typologie sociálních služeb podle cílových skupin

2.5.1 Služby pro nezaměstnané, služby reagující na chudobu a bezdomovectví

Nezaměstnaností jsou nejvíce ohroženi lidé se zdravotním postižením, starší lidé, lidé s nízkým vzděláním, ale také ženy. Ale jeden z největších problémů je u lidí, kteří jsou již delší dobu nezaměstnaní. Tito lidé ztratili již motivaci k práci a pracovní návyky. V období 2/2012 je míra nezaměstnanosti ČR 9,2%.²⁴ Služby pro nezaměstnané zajišťují úřady práce řízené MPSV. Podílejí se na prosazení aktivní politiky zaměstnanosti, která má dva hlavní programy - vytváření nových pracovních

²³ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. MPSV: [online]. Registr poskytovatelů sociálních služeb. [cit. 2012-02-24]. Dostupné z: <http://iregistr.mpsv.cz/sluzba/rozsirenyhledavaniSluzby?SI=&DSCS=13&RP=132&ZN=&KKS=132&OKS=&O=krava%C5%99e&U=&PN=&PIC=&IsSearching=True&ShowResults=False&PageSize=&Page=>

²⁴ Nezaměstnanost v ČR, vývoj. [online] server: Kurzy CZ. [cit. 2012-03-16]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/makroekonomika/nezamestnanost/>

míst a zvyšování kvalifikace pracovníků. Naopak u pasivní politiky nezaměstnanosti jsou používány programy dávek, jako podpora v nezaměstnanosti a jde o tzv. podpůrčí dobu.²⁵ Lidé do 50 let věku mohou dostávat podporu po dobu pěti měsíců, lidé od 50 – 55 let ji mohou pobírat osm měsíců a lidé nad 55 let až jedenáct měsíců.²⁶

Důsledkem dlouhodobé nezaměstnanosti může být u člověka např. pád na hranici chudoby. Služby spojené s chudobou vychází z myšlenky, že každý jedinec potřebuje prostředky na důstojné žití. V tomto případě se řídíme zákonem 110/2006 Sb., kde jsou definována příjmová minima a to životní minimum a existenční minimum.

2.5.2 Služby pro děti a rodiny

Státními orgány péče o dítě jsou v ČR „oddělení sociálně právní ochrany dětí“ v obcích s rozšířenou působností. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociální – právní ochraně dětí. Kromě jiného kontrolují špatné zacházení s dětmi, navrhuji zbavení rodičovství a také ústavní výchovu. Ústavní výchova je dětem poskytována v kojeneckých ústavech a to do 3 let věku dítěte. Později se dětem v první řadě hledá vhodná forma náhradní rodinné péče mimo ústavní výchovu, v případě, že tuto není možné zajistit, pak jsou umístěny do dětských domovů a to do 18 let. V současné době je ve velkých městech dost specializovaných nestátních organizací, které pomáhají dětem, co jsou poznamenání nevhodným zacházením. Také v oblasti náhradní rodinné péče fungují různé organizace, např. Fond ohrožených dětí.

Další organizace, které jsou pro rodiny a řeší manželskou situaci, jsou tzv. manželské poradny. Manželskou a rodinnou situaci řeší psychologové a psychiatři, ale tato práce nemusí být hrazena zdravotní pojišťovnou.

²⁵ MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Sociální služby* 1. Vyd. Praha: Portál, 2007. 184 s. ISBN 978-80-7367-310-9, str. 79.

²⁶ PODPORA V NEZAMĚSTNANOSTI: server: Aktuálně změny od roku 2012: ze dne 24. března 2012 [online]. AKTUÁLNĚ [cit.2012-03-24]. Dostupné z: <http://wiki.aktualne.centrum.cz/finance/podpora-v-nezamestnanosti-zmeny-od-2012/>

2.5.3 Služby pro rizikové děti a mládež

Kurátor pro děti a mládež je v ČR státní úředník. Jeho náplní práce je starat se o děti nevhodně vychované a o mladistvé, páchající trestní činnost. Poskytuje klientům poradenskou činnost, ale ta k hojnému počtu případů nemůže být intenzivní. Pokud není v rámci kurátorské práce možnost zajistit kvalifikovanou pomoc, může být rodina i dítě odkázáno na jinou službu, např. do střediska výchovné péče. Zda mají pobývat v těchto organizacích, určí soud.

2.5.4 Služby pro etnické menšiny

V poslední době jsou největší spory v etnické oblasti mezi romskou minoritou a zbytkem společnosti. Místní úřady vystěhovávají do tzv. holobytů Romy, kteří dluží nájemné a vlastně díky tomu se tvoří ghetta společensky vyloučených lidí. Typickým sociálním problémem Romů je v ČR nízké vzdělání, špatný zdravotní stav, špatné bydlení, závislost na návykových látkách, vysoká zadluženost, závislost na sociálních dávkách a kriminalita. Programy, které napomáhají řešit takovéto problémy, jsou např. pod hlavičkou obce. Kromě obcí zajišťují různé výbory i kraje a nevládní neziskové organizace.

Další služby, které se v ČR nacházejí, jsou např. Služby pro občany, Služby související s výkonem spravedlností, služby pro nemocné, služby pro lidi se závislostmi, služby reagující na krizi a služby pro lidi trpící duševními nemocemi.

2.6 Poskytovatelé sociálních služeb

Obce a kraje sami zřizují různé organizace, které poskytují sociální služby. Zároveň i dbají na vytváření vhodných podmínek pro rozvoj sociálních služeb a to zjišťováním skutečných potřeb lidí a zdrojů k jejich uspokojení. Obce mohou zřizovat v rámci své samostatné působnosti vlastní organizační složky, bez právní subjektivity. V takovém případě jde spíše o služby nenáročné na personál, techniku a prostor, nebo příspěvkové organizace, které mají samostatnou právní subjektivitu,

kdy jsou tedy služby v ohledech personálu, techniky a prostoru náročnější.²⁷ Dalšími významnými poskytovateli sociálních služeb jsou nestátní neziskové organizace a fyzické osoby. Nestátní neziskové organizace mohou dostávat dotace na svou činnost z veřejných rozpočtů. V neposlední řadě zřizuje také Ministerstvo práce a sociálních věcí několik specializovaných ústavů sociální péče.

O sociální služby musí člověk obvykle požádat sám. U některých typů sociálních služeb vydávají obce a kraje rozhodnutí o poskytnutí služby a to ve správním řízení. V oblasti sociálních služeb je hlavním úkolem MPSV příprava dlouhodobých systémových opatření, příslušných právních předpisů a podpora rozvoje kvality poskytovaných sociálních služeb. Jde například o podporu:

- Plánování sítě sociálních služeb v krajích a obcích, opírající se o zjištěné potřeby lidí.
- Zvyšování odbornosti a kvality poskytovaných služeb s důrazem na ochranu práv jejich uživatelů.
- Neziskového sektoru, tj. občanských a svépomocných aktivit.²⁸

V oblasti podpory neziskového sektoru ministerstvo realizuje dotační řízení, jehož cílem je přispívat na provoz a rozvoj sociálních služeb poskytovaných nestátními neziskovými organizacemi. Toto dotační řízení je vyhlašováno každoročně. V letošním roce došlo k rapidnímu omezení financí na sociální služby v MS kraji.

Služby sociální péče se občanům poskytují buď bez úhrady nákladů, za částečnou úhradu nebo plnou úhradu. O tom, zda mají klienti za poskytnutou službu sociální péče hradit náklady, rozhoduje příslušný orgán. Za pobyt v ústavu sociální péče zřízeným MPSV ČR a obcemi, hradí náklady za stravu, bydlení a nezbytné služby. Mezi nejčastější typy sociálních zařízení patří domovy důchodců a penziony pro důchodce, těch je zpravidla několik v okrese. Tato zařízení jsou zřizována obcemi jako rozpočtové, nebo příspěvkové organizace.²⁹

²⁷ MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Sociální služby* 1. Vyd. Praha: Portál, 2007. 184 s. ISBN 978-80-7367-310-9, str. 45.

²⁸ HALÁSEK, Dušan a David LENERT. *Ekonomika veřejného sektoru*. Ostrava: VŠB-TUO, 2008. 230 s. ISBN 978-80-248-1854-2, str. 75.

²⁹ PEKOVÁ, Jitka a Jaroslav PILNÝ. *Veřejná správa a finance*. Praha: Codex Bohemia, s. r. o., 1998. 304 s. ISBN 80-85963-85-X, str. 237.

2.6.1 Povinnosti poskytovatelů sociálních služeb

Základem pro definování standardů kvality sociálních služeb je soubor povinností poskytovatelů stanovený podle zákona o sociálních službách. Poskytovatelé sociálních služeb jsou povinni:

- Zajišťovat srozumitelným způsobem pro všechny lidi dostupné informace o místě, okruhu osob, jimž poskytují sociální služby, o kapacitě a o způsobu poskytování sociálních služeb.
- Řádně informovat o úhradách za služby a o všech povinnostech, které by pro zájemce vyplývaly ze smlouvy.
- Nastavit vnitřní pravidla pro komunikaci ohledně stížností.
- Zavést písemné individuální záznamy o průběhu poskytování sociálních služeb a hodnotit jejich průběh.
- Vést evidenci žadatelů a to z důvodů nedostatečné kapacity a následného oslovení zájemců.
- Dodržovat standardy kvality sociálních služeb.³⁰

2.7 Financování sociálních služeb

Na financování těchto služeb mohou být poskytnuty dotace ze státního rozpočtu a dotace z rozpočtů obcí a krajů. Ze státního rozpočtu se např. poskytují dotace na zajištění financování běžných výdajů a to na podporu sociálních služeb, které mají celostátní či nadregionální charakter. Nebo na činnosti, které mají rozvojovou povahu, zejména na školení a vzdělání pracovníku. Ale také v případě mimořádných situací, kdy živelná pohroma, požár nebo průmyslová havárie poškodila majetek poskytovatelů sociálních služeb. Je možné, aby se na financování podílely také programy v rámci Strukturálních fondů Evropských společenství.

2.8 Právní předpisy pro sociální služby

- Zákon č. 206/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

³⁰ KRÁLOVÁ, Jarmila a Eva RÁŽOVÁ. Sociální služby a příspěvek na péči. Olomouc: Anag, 2007. 350 s. ISBN 978-80-7263-405-7, str. 129.

- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.
- Zákon č. 109/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o sociálních službách.
- Vyhláška č. 239/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.
- Příloha č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. – Činnosti pro hodnocení schopnosti zvládat úkony péče o vlastní osobu a úkony soběstačnosti a odchylný způsob hodnocení těchto úkonů u osob do 18 let věku.
- Příloha č. 2 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. – Obsah standardů kvality sociálních služeb.
- Příloha č. 3 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. – Vzor zvláštního oprávnění zaměstnance obce, kterým se prokazuje při provádění sociálního šetření a kontroly využívání příspěvku na péči.
- Příloha č. 4 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. – Obory vzdělání, při jejichž absolvování se nevyžaduje absolvování kvalifikačního kurzu pro pracovníky v sociálních službách.³¹

Hlavním úkolem zákona o sociálních službách je ochrana práv lidí, kteří jsou oslabení při prosazování svých názorů, z důvodů postižení či nepříznivé životní situace. Zákon garantuje pomoc a podporu potřebným a zaručuje zachování lidské důstojnosti. Sociální služby umožňují každému člověku přistupovat ke vzdělání, zaměstnání, kulturnímu i společenskému životu.

Nástroje zákona jsou:

- Příspěvek na péči – sociální dávka, pro lidi, kteří jsou závislí na pomoci jiného člověka ve zvládání běžné denní péče o sebe a soběstačnosti. Běžnou denní péči se rozumí přijímání potravy, zvládání hygieny, oblékání a pohyb. Soběstačností se rozumí např. komunikovat, nakládat s penězi a s osobními

³¹ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. MPSV: *Právní předpisy pro sociální služby* ze dne 11. ledna 2012 [online]. MPSV [cit.2012-01-11]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/7334>

věcmi, uvařit, vyprat a úklid. Schopnost zvládnout péči o sebe a být soběstačný je u každého člověka různá, proto zákon rozeznává čtyři stupně závislosti na pomoci někoho jiného, a to od mírné závislosti až po závislost úplnou. Příspěvek náleží osobě, o kterou má být pečováno, nikoliv osobě, která péči provádí. Nárok na příspěvek mají osoby starší jednoho roku.³² Jedná se tedy o příspěvek určený ke krytí části nákladů na potřebnou péči, přičemž se předpokládá, že k úplné úhradě budou použity i jiné zdroje.³³ Žadatel nejdříve musí podat žádost o příspěvek a řádně vyplnit veškeré požadované informace. Následuje proces posouzení stupně závislosti. Pro posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat základní životní potřeby dle § 9 zákona (kompletně nový model posuzování).

10 ucelených úkonů v oblasti každodenního života):

Mobilita (zvládat vstávání, usedání, chůze)

Orientace (orientovat se zrakem, sluchem, pomocí psychických funkcí)

Komunikace (dorozumět se a porozumět – mluvenou řečí i psanou zprávou)

Stravování (stravu naporcovat, najíst se a napít se, dodržovat dietní režim – dietu)

Oblékání a obouvání (vybrat si oblečení a obutí, oblékat se, obouvat se, svlékat se a zouvat se)

Tělesná hygiena (umývat si obličej, ruce a celé tělo, česat se, péče o ústní hygienu)

Výkon fyziologické potřeby (používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky)

Péče o zdraví (dodržování stanoveného léčebného režimu, ošetrovatelská opatření)

³² KRÁLOVÁ, Jarmila a Eva RÁŽOVÁ. *Sociální služby a příspěvek na péči*. Olomouc: Anag, 2007. ISBN 978-80-7263-405-7, str. 14.

³³ KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 4. vyd. Praha: Aspi, 2007. 504 s. ISBN 978-80-7357-276-1, str. 276.

Osobní aktivity (stanovit si a dodržet denní režim, zapojit se do aktivit odpovídajících věku)

Péče o domácnost (nakládat s penězi, obstarat si nákup potravin, nosit běžné předměty)³⁴

Tab. 2.1 *Přehled výše příspěvků za kalendářní rok v Kč*³⁵

	Do 18 let věku	Nad 18 let věku
Stupeň I (lehká závislost)	3000,-	800,-
Stupeň II (středně těžká závislost)	5000,-	4000,-
Stupeň III (těžká závislost)	9000,-	8000,-
Stupeň IV (úplná závislost)	12000,-	12000,-

Zdroj: MPSV, příspěvky na péči 2012, vlastní zpracování

- Velká nabídka sociálních služeb lidem, kteří nezvládají svou životní situaci samostatně nebo s pomocí blízké rodiny.
- Garance zákona, že služby budou bezpečné, profesionální a přizpůsobené potřebám lidí.
- Pro každého člověka bezplatné sociální poradenství.

³⁴ TRÖSTER, Petr a kolektiv. *Právo sociálního zabezpečení*. 5. Vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 379 s. ISBN 978-80-7400-322-6, str. 301.

³⁵ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. MPSV: Jaké jsou výše příspěvků na péči ze dne 15. ledna 2012 [online]. MPSV [cit. 2012-01-15]. Dostupné z: <http://socialniporadce.mpsv.cz/cs/148> .

3. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ A ČINNOSTI DOMOVA PRO SENIORY

Tato část bakalářské práce se zabývá popisem samotné příspěvkové organizace – Domov pro seniory sv. Hedviky Kravaře, jejími cíli, vymezením majetkových práv, aktivitami a dále analýzou hospodaření v letech 2006 – 2010. Vždy k danému roku je pod tabulkou popsán slovní komentář.

3.1 Příspěvková organizace Domov pro seniory sv. Hedviky Kravaře

Je tzv. právnickou formou veřejného práva určenou k plnění svých úkolů ve veřejném zájmu. Příspěvkové organizace jednají na základě zákona o rozpočtových pravidlech státu a zákona o rozpočtových pravidlech územních odborů. Organizace jsou neziskové a jejich struktura a rozsah vyžadují právní subjektivitu. Hospodaření organizací vychází jednak z peněžních prostředků získaných z hlavní činnosti, ale také jinou, či doplňkovou činností. Tyto organizace zřizuje jednak stát, kde ze státního rozpočtu získávají příspěvek na svojí činnost. Ale také kraje a obce, kde získávají finanční prostředky z rozpočtů krajů a obcí. Další varianty, jak získat finanční prostředky jsou dotace, fondy, příspěvky právnických a fyzických osob a to tuzemských, ale i zahraničních.

V případě, že vznikne příspěvková organizace, vydá zřizovatel zřizovací listinu. V zřizovací listině jsou určena zřizovatelem veškerá práva a povinnosti příspěvkové organizace a také rozsah hlavní a vedlejší činnosti. Zřizovatel dává příspěvek na provozování činnosti. Forma příspěvkové organizace je v České republice velice obvyklá, jelikož tuto činnost vykonávají školská zařízení, muzea, nemocnice a další. Příspěvkovou organizaci zřizuje zastupitelstvo, které zároveň rozhoduje o rozdělení, sloučení, splynutí nebo zrušení.

V oblasti školství, se příspěvkové organizace zapisují do rejstříku škol a školských zařízení, Poskytovatelé sociálních služeb zapisuje krajský úřad do registru poskytovatelů sociálních služeb podle zákona o sociálních službách. Příspěvkové organizace se zapisují do obchodního rejstříku.

Příspěvkové organizace vytvářejí a využívají různé druhy fondů a to rezervní, investiční, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb. Fond kulturních

a sociálních potřeb je řízen vyhláškou Ministerstva financí, ale u ostatních fondů je použití čerpáno z rozpočtových pravidel.³⁶

3.1.1 Historie Domova

Majitelka tehdejšího zámku v Kravařích hraběnka Eufémie Rénnardová přikoupila v roce 1844 zastaralý mlýn, který se nacházel na pozemku nynějšího domova pro seniory. V roce 1847 začala se stavbou zděného jednopatrového domu, který byl jeden z prvních tohoto druhu na vsi. Dům se stavěl na místě, kde byl v minulém roce ještě zastaralý mlýn. Ten byl ale kvůli velkému chátrání zbořen. Lidé ze vsi dali název tomuto novému domu „zámeček“. Budova začala sloužit správě držitelů kravařského panství. V roce 1920 ji odkoupil Československý stát. V roce 1921 zde byla otevřena „Zimní dvouletá hospodářská škola“. Zámeček byl v pozdější době známý a to díky tomu, že se zde dne 4. června 1926 mladému učitelskému páru narodil syn, budoucí výborný sólista opery, národní umělec a také v pozdějších letech ředitel Národního divadla v Praze Ivo Žídek. Právě mladý pár obýval přízemí „zámečku“, které sloužilo k ubytování zájemců – většinou zemědělských odborníků.

Po druhé světové válce, budova sloužila nájemníkům, kteří zde měli malé byty. V roce 1976 začala rekonstrukce, kterou prováděl tehdejší Národní výbor v Kravařích. Ze „zámečku“ byl vytvořen „Dům sdružené péče“, který se o pár let později stal Domovem důchodců ve správě Okresního úřadu Opava. Od 1. ledna 1997 Město Kravaře nabilo zřizovatelská práva a v květnu 2003 byla Městu Kravaře za podpory Ministerstva práce sociálních věcí ČR zahájena rozsáhlá rekonstrukce, nástavba a komplexní úpravy, které vedly až do dnešní podoby budovy. Oficiální otevření se konalo 2. prosince 2004.³⁷

3.1.2 Základní údaje o Domovu pro seniory sv. Hedviky Kravaře

Domov pro seniory je příspěvková organizace, která poskytuje sociální služby, s kapacitou 47 klientů. Budova má čtyři podlaží s 13-ti jednolůžkovými a 17-ti

³⁶ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009, 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2, str. 59.

³⁷ Domov pro seniory sv. Hedviky: [online] [cit. 2012-02-22] Dostupné z: www.dskravare.cz

dvojlůžkovými pokoji, které mají vlastní sociální zařízení. Pokoje jsou vybaveny účelným nábytkem, signalizačním zařízením a polohovacími postelemi. Je možné si nechat zřídit vlastní telefonní stanici nebo mít na pokoji svůj televizor. Organizace má možnost využívat přilehlé pozemky, které jsou určeny k dennímu odpočinku a k různým aktivitám seniorů. Velkou výhodou je ideální poloha, blízko barokního zámku a krásného přírodního parku. V blízkosti se nachází také kostel, centrum města, obchody, restaurace a fotbalové hřiště. Celý objekt je bezbariérový a na vysoké úrovni kvality bydlení.

Základní údaje o příspěvkové organizaci.

Název: Domov pro seniory sv. Hedviky Kravaře – příspěvková organizace

Sídlo: Alejní 22, Kravaře 747 21

IČ: 47815868

Ředitelka: Bc. Mária Melecká

Zřizovatel: Město Kravaře³⁸

3.1.3 Hlavní účel a předmět činnosti organizace

Dle zřizovací listiny příspěvková organizace podporuje a pomáhá prožít důstojný život ve stáří. Příspěvková organizace usiluje o zajištění denních potřeb, uchování soběstačnosti, udržení vztahu s blízkými a zajištění důstojného doprovázení v závěru života.

³⁸ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. MPSV: [online]. Registr poskytovatelů sociálních služeb. [cit. 2012-02-24]. Dostupné z: <http://registr.mpsv.cz/sluzba/rozsirenyvyhledavaniSluzby?SI=&DSCS=13&RP=132&ZN=&KKS=132&OKS=&O=krava%C5%99e&U=&PN=&PIC=&IsSearching=True&ShowResults=False&PageSize=&Page=>

Příspěvková organizace zajišťuje:

- Ubytování v budově příspěvkové organizace na adrese Alejní 375/22, 747 21 Kravaře.
- Poskytnutí stravy.
- Pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu.
- Pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu.
- Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.
- Sociálně terapeutické činnosti.
- Aktivizační činnosti.
- Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.
- Nezbytnou zdravotní péči.
- Úklid, praní a drobné opravy ložního a osobního prádla a ošacení, žehlení.

Služba je určena lidem ve věku od 60 let se sníženou soběstačností z důvodu stáří nebo zdravotního stavu, kteří nemohou žít ve svém domácím prostředí a vyžadují pravidelnou pomoc jiné osoby.

Služba není určena lidem:

- Kteří nejsou schopní společného soužití z důvodu závislosti na návykových látkách nebo duševní poruchy.
- Potřebujícím převážnou přítomnost a podporu pečujících osob (např. z důvodů onemocnění s demencí).
- Jejichž zdravotní stav vyžaduje poskytnutí ústavní péče ve zdravotnickém zařízení.
- Kteří nejsou schopni pobytu v zařízení sociálních služeb z důvodu akutní infekční nemoci.³⁹

3.1.4 Statutární orgán příspěvkové organizace

Statutárním orgánem příspěvkové organizace je ředitel, kterého jmenuje a odvolává zřizovatel. Ředitel plní úkoly vedoucího příspěvkové organizace a je

³⁹ Domov pro seniory sv. Hedviky: [online] [cit. 2012-02-22] Dostupné z: www.dskravare.cz

oprávněn jednat jménem této organizace ve všech věcech. Ředitel jmenuje a odvolává svého zástupce, kterým je zastupován v době své nepřítomnosti. Nadále stanovuje výši měsíční úhrady za poskytované služby.

Ředitel dále:

- Předkládá zřizovateli návrh rozpočtu příspěvkové organizace a jeho změn, účetní závěrky organizace v rozsahu stanoveném zřizovatelem pro příslušné období, rozbor hospodaření příspěvkové organizace, návrh odpisového plánu podle § 28 odst. 6 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, v souladu s § 26 a násl. Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů a podle pokynů zřizovatele.
- Zpracovává zprávu o činnosti příspěvkové organizace za uplynulý kalendářní rok.
- Předkládá návrhy změn zřizovací listiny.
- Předkládá ke schválení návrhy právních úkonů, u kterých se vyžaduje předchozí souhlas zřizovatele.
- Předkládá zřizovateli řádnou i mimořádnou fyzickou inventuru týkající se hmotného a nehmotného majetku, dokladovou inventuru a zápis o inventarizaci včetně vyčíslení případných inventarizačních rozdílů.
- Předkládá zřizovateli inventarizaci rozvážných účtů, přehled pohledávek, včetně komentáře s popisem způsobu vymáhání pohledávek.

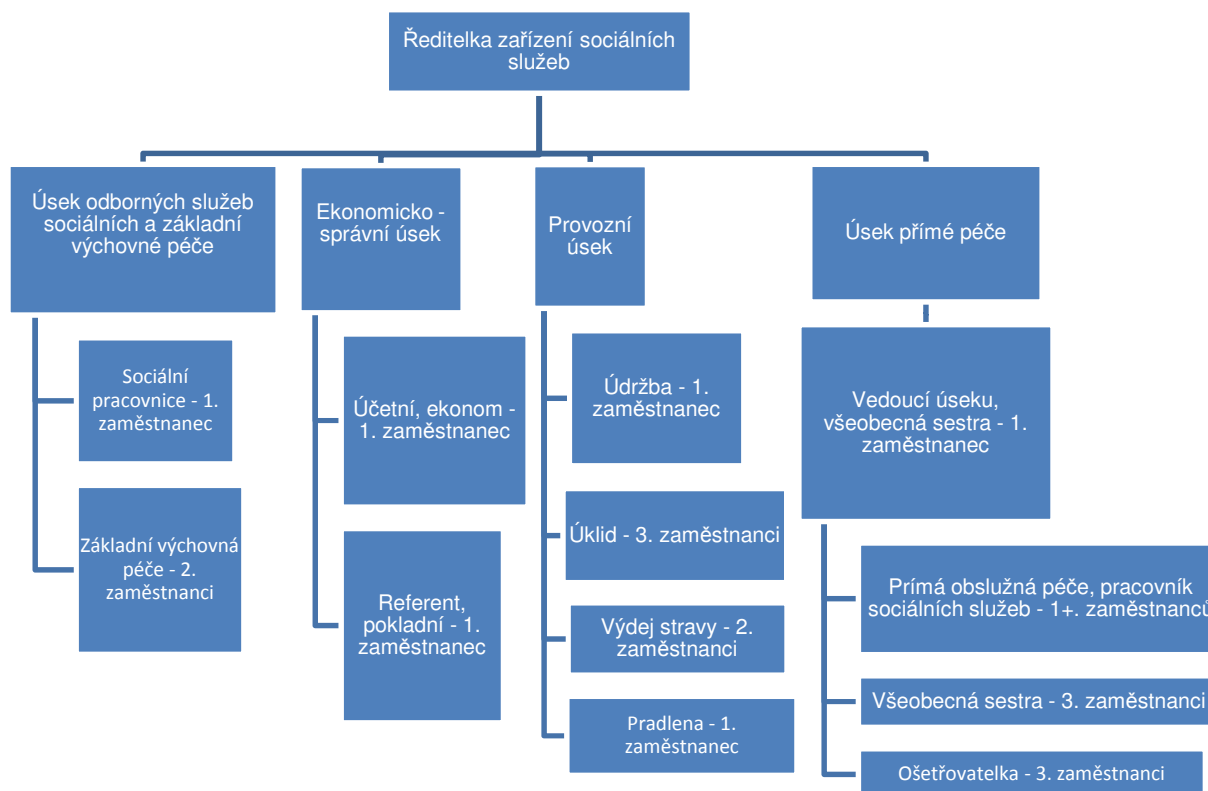
K 31. 12. 2011 je ředitelkou příspěvkové organizace Bc. Mária Melecká.⁴⁰

⁴⁰ Zřizovací listina Domova pro seniory sv. Hedviky.

3.1.5 Organizační struktura

Celkový počet zaměstnanců příspěvkové organizace je 31.

Diagram č. 3.1 organizační struktury

Zdroj: Oficiální stránky Domova: www.dskravare.cz [on-line] 2012 [cit. 2012-03-22] Vlastní zpracování

3.1.6 Hlavní cíle Domova pro seniory sv. Hedviky Kravaře

Cílem domova pro seniory je poskytování takových služeb, které zajistí seniorům prožít důstojné stáří ve společnosti stejně rovných osob, v klidném a příjemném prostředí. Snaží se o podporu klientů v soběstačnosti o pocity seberealizace a užitečnosti, a dále vytvářet podmínky pro osobní relaxaci i společnou zábavu se zaměřením na české tradice a zvyky. Organizace komunikuje a spolupracuje s rodinnými příslušníky seniorů a s veřejností. Vždy je udržena ochrana intimity všemi zaměstnanci. Důležitou zásadou je etické chování a jednání zaměstnanců.

3.1.7 Vymezení majetku a majetkových práv

Příspěvková organizace využívá nemovitý majetek zapsaný do katastru nemovitostí na základě smlouvy o výpůjčce. Tento majetek nemá organizace „svěřený“. Jedná se o tři budovy a tři pozemky, vše v obci Kravaře, v katastrálním území Kravaře ve Slezsku. Ve své účetní evidenci vede dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, který byl svěřen příspěvkové organizaci k hospodaření.

Dle zřizovací listiny je příspěvková organizace oprávněna uzavírat jednorázové nájemní smlouvy pouze tehdy, že uzavření nájemní smlouvy nebude bránit řádnému chodu při plnění hlavního účelu organizace, a to pouze na dobu určitou, která nesmí přesáhnout dobu maximálně 12 měsíců. Organizace má tedy povinnost podávat přehled o všech jednorázových pronájmech vždy k 15 dni následujícího měsíce na odbor financí, plánu a školství.

Organizace podle §28 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a dále přijatými z rozpočtu zřizovatele a státního rozpočtu. Organizace si ale také vytváří své peněžní fondy. Fond rezervní, investiční, fond odměn, fond kulturních a sociálních potřeb, kde také hospodaří s jejich prostředky. Další možností jak získávají finanční pomoc, je z peněžitých darů fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých ze zahraničí. Každý rok se musí provést zúčtování peněžních fondů a po skončení kalendářního roku se převádějí do následujícího. Tvorba fondů a hospodaření se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Příspěvková organizace je povinna veškerý majetek, který má v evidenci využívat účelně a hospodárně. Zřizovatel si může přijít kdykoliv majetek zkontrolovat, zda není zničený, poškozený nebo odcizený.⁴¹

3.2 Hospodaření organizace

Přehled celkového hospodaření příspěvkové organizace je uveden za kalendářní roky 2006 – 2010, vždy ve stejné struktuře, a to tedy v hlavní činnosti.

⁴¹ Zřizovací listina Domova pro seniory sv. Hedviky.

Organizace má ale také doplňkovou činnost, která je po stránce příjmu velmi zanedbatelná, proto je bakalářská práce hlavně zaměřena na hospodaření hlavní činnosti. Doplňkovou činností je myšlen pronájem jednoho nebytového prostoru, kde se pravidelně co 14 dní střídá kadeřnice a pedikérka.

V každém roce je také souhrn jednotlivých oprav, které se uskutečnily. V této kapitole jsou také rozebrány aktivity členů příspěvkové organizace a aktivity zaměstnanců.

3.2.1 Hospodaření za rok 2006

Tabulka hospodaření za rok 2006 je rozdělena na náklady a výnosy. Do skupiny nákladů patří provozní náklady a osobní náklady. Skupina výnosu se dělí na vlastní výnosy a dotace.

Tab. č. 3.1 Hospodářský výsledek za rok 2006, v Kč.

	Celkem Kč		Celkem Kč
Náklady		Výnosy	
Provozní náklady		Vlastní výnosy	
Spotřeba materiálu	406058,14	Výnosy-tržby	3740763,00
Spotřeba energie	627511,08	Zúčtování fondů	379334,00
Opravy a udržování	621266,74	Úroky	28400,89
Cestovné	2979,00	Ostatní výnosy	65516,65
Náklady na reprezentaci	944,50	Dotace	
Ostatní služby	1628895,76	Dotace ze stát. rozpočtu	3152250,00
Osobní náklady		Dotace zřizovatele	1829000,00
Mzdové náklady	4295803,00	Dotace úřad práce	36000,00
Zákonné sociální pojištění	1485012,00		
Zák. a jiné sociální náklady	101120,00		
Ostatní náklady	26353,18		
Odpisy	34363,00		
Neinvestiční náklady	9230306,40	Neinvestiční výnosy	9231264,54
Hospodářský výsledek 958,14			

Zdroj: Výroční zpráva a účetnictví Domova pro seniory – Vlastní zpracování

Komentář: V roce 2006 hospodařil Domov pro seniory sv. Hedviky – Kravaře s kladným výsledkem. Největší část z celkových výnosů 45,65% je tvořena vlastními výnosy. Zahrnují především výnosy z tržeb a to z 88,77%, do kterých patří úhrady obyvatel a bezmocnost. Další skupiny, které jsou obsaženy v oblasti vlastních výnosů: použití finančních prostředků z fondů, úroky, stravování zaměstnanců, soukromé telefonní hovory, nájemné za nebytové prostory a úhrady manka, vykazující inventury. Velké procento z celkových výnosů je tvořeno dotacemi. Dotace ze státního rozpočtu činí 34,15%, dotace zřizovatele 19,81% a dotace z úřadu práce 0,39%

Majoritní část z celkových nákladů použila příspěvková organizace na mzdy zaměstnanců, které tvoří 46,54%. Další výraznou nákladovou položkou tvoří ostatní služby a to 17,65% z celkových neinvestičních nákladů, do kterých je zahrnuto z největší části stravování klientů dále telefonní poplatky, školení, software, praní prádla, vývoz fekálií, popelnice, revize elektroinstalace, stravování zaměstnanců, poradenské služby, revize hasicích přístrojů, rozhlas, televize a poštovné. Do této části jsou zahrnuty i náklady na veškeré aktivity, které domov pro seniory pořádá. V roce 2006 se podařilo navázat spolupráci s asistenty při výletech a společenských akcích konaných domovem.

Velké procento 16,09% z celkových nákladů je také tvořeno zákonným sociálním a zdravotním pojištěním. Zbývajících 19,72 % nákladů zahrnuje spotřeba energie, materiálu, opravy a udržování budov, cestovné, náklady na reprezentaci, odpisy apod.

V roce 2006 se uskutečnily opravy v celkové hodnotě 593.726,- Kč., byly vyměněny plynové kotle za nové. V tomto roce činily finanční dary 169 986,- Kč a věcné dary 11 150,- Kč. Z celkového přehledu výnosů a nákladů za rok 2006 můžeme vidět, že příspěvková organizace hospodaří s kladným výsledkem, který ale není příliš rentabilní.

Aktivity v roce 2006

Ve farním sále Kravaře se uskutečnila „ Velikonoční zábava“ pro starší a pokročilé, s cílem podpory kontaktu s veřejností. Domov pro seniory nadále umožňuje studovat tzv. Malou Univerzitu III. Věku, kde skupinu navštěvují uživatelé

domova, ale také členové Klubu Důchodců. Klub Důchodců byl založen v únoru roku 2006 a sídlí v místě organizace. „Studenti“ se například setkávají s významnými osobnostmi a učí se pracovat s internetem. V březnu při příležitosti návštěvy pana prezidenta Václava Klause v Kravařích, navštívila zařízení manželka pana Klause Livia. V odpoledních hodinách mohli uživatelé domova na krátkou chvíli zhlédnout i samotného pana prezidenta před budovou domova. Další osobnosti, které navštívily zařízení, byly pan Václav Špidla a senátor Josef Jařab.

Neméně zajímavou aktivitou je každoroční konání zahradní slavnosti. A v roce 2006 se konala u příležitosti odkrytí pamětní desky národního umělce Ivo Žídka. Ten jak již bylo řečeno, se v budově narodil a v roce 2006 by měl 80 let. Uživatelé domova se také zúčastnili Mezinárodních společenských her v Hradci nad Moravicí. Velkým přínosem pro celou organizaci, je velmi dobrá spolupráce se školskými zařízeními a farním úřadem.⁴²

3.2.2 Hospodaření za rok 2007

Tabulka hospodaření za rok 2007 je sestavena stejným způsobem, jako předešlá tabulka za rok 2006. Rozdělení nákladů a výnosů.

⁴² Domov pro seniory sv. Hedviky: [online] [cit. 2012-02-22] Dostupné z: www.dskravare.cz

Tab. č. 3.2 Hospodářský výsledek za rok 2007, v Kč.

	Celkem Kč		Celkem Kč
Náklady		Výnosy	
Provozní náklady		Vlastní výnosy	
Spotřeba materiálu	2058409,73	Výnosy-tržby	6672495,50
Spotřeba energie	580944,45	Zúčtování fondů	138109,50
Opravy a udržování	102341,90	Úroky	34794,02
Cestovné	4965,00	Ostatní výnosy	76779,20
Náklady na reprezentaci	1778,50	Dotace	
Ostatní služby	796077,15	Dotace ze stát. rozpočtu	2670000,00
Osobní náklady		Dotace zřizovatele	705000,00
Mzdové náklady	4693362,00	Dotace úřad práce	0,00
Zákonné sociální pojištění	1632221,00		
Zák. a jiné sociální	110518,00		
Ostatní náklady	20364,51		
Odpisy	28916,50		
Neinvestiční náklady	10029898,74	Neinvestiční výnosy	10297178,22
Hospodářský výsledek 267279,48			

Zdroj: Výroční zpráva a účetnictví Domova pro seniory – Vlastní zpracování

Komentář: Náklady v tomto roce byly využity výhradně na provoz domova pro seniory a kladl se důraz na sociální potřeby klientů jako např. kvalitní strava, čistota, aktivity Domova pro seniory. V roce 2007 se podařilo zakončit hospodaření domova ve výrazně vyšším zisku oproti loňskému výsledku. Největší rozdíl byl zaznamenán u spotřeby materiálu a to o 80,27%. Příčinou zvýšení nákladů byla změna způsobu dodávání potravin. V roce 2007 byl postup dodávání zaveden přes externího dodavatele. Avšak ostatní služby byly ve výši 7,93% k poměru celkových nákladů nižší, než v loňském roce a to o necelých 10%. O podstatnou část se snížily položky stravování zaměstnanců, ale o 500 tis. Kč byla navýšena položka příprava stravy. V tomto roce činily finanční dary částku 240 300,-Kč a věcné dary 135 859,-Kč. Nejvyšší podíl na celkových výdajích opět tvoří mzdové náklady ve výši 46,79%.

Za velkou změnu oproti předešlým rokům je třeba zmínit položku tržby za služby a to konkrétně příspěvek na péči. Tento nový příspěvek se od roku 2007

zavádí do výnosů, a proto v tomto roce vzrostly výnosy z prodeje služeb o 24,27% oproti roku 2006. Do roku 2006 se nesledovalo, v jaké skupině závažnosti na závislosti se klient nachází a na každé lůžko dostávala organizace stejnou dotaci ze státního rozpočtu. Celkové výnosy byly tedy z největší části 67,22% tvořeny vlastními výnosy. I v tomto roce dostala organizace největší část dotace od zřizovatele. Např. od úřadu práce nezískala vůbec žádné prostředky, protože nebyl přijatý žádný zaměstnanec vedený na listině nezaměstnaných. V tomto roce činily finanční dary částku 240 300,-Kč a věcné dary 135 859,-Kč.

Aktivity v roce 2007

Nejvýznamnější aktivitou v roce 2007 byl rozvoj sociálně terapeutických činností. Díky NADACI ČEZ, která přispěla největší finanční částkou, se podařilo vybudovat malé rehabilitační centrum. Jedná se o malou místnost, která poskytuje klientům intimní prostředí pro rehabilitaci, masérské a orgoterapeutické speciální služby. Místnost je vybavena rehabilitačním křeslem s elektrickým zdvihem, dále zrcadlovou stěnou s madly a širokou škálou rehabilitačních pomůcek.

Proběhlo přátelské setkání dobrovolníku domova pro seniory, při příležitosti svátku sv. Cecílie, patronky zpěváků. Při této účasti vystoupili žáci Základní umělecké školy. V daném roce se uskutečnilo spoustu výletů a „domácích“ aktivit, kde se vždy účastní několik jedinců.

3.2.3 Hospodaření za rok 2008

Tabulka hospodaření za rok 2008 je sestavena opět stejným způsobem, jako předešlé tabulky. Např. Do provozních nákladů patří spotřeba materiálu, spotřeba energie, opravy a udržování, cestovné, náklady na reprezentaci a ostatní služby.

Tab. č. 3.3 Hospodářský výsledek za rok 2008, v Kč.

	Celkem Kč		Celkem Kč
Náklady		Výnosy	
Provozní náklady		Vlastní výnosy	
Spotřeba materiálu	2145054,70	Výnosy-tržby	7802151,52
Spotřeba energie	633789,20	Zúčtování fondů	52394,00
Opravy a udržování	256105,30	Úroky	52414,82
Cestovné	36571,00	Ostatní výnosy	77878,56
Náklady na reprezentaci	3269,50	Dotace	
Ostatní služby	892776,02	Dotace ze stát. rozpočtu	2722900,00
Osobní náklady		Dotace zřizovatele	718000,00
Mzdové náklady	5246753,00	Dotace úřad práce	27500,00
Zákonné sociální pojištění	1803772,00		
Zák. a jiné sociální náklady	121456,00		
Ostatní náklady	20412,10		
Odpisy	0,00		
Neinvestiční náklady	11159958,82	Neinvestiční výnosy	11453238,90
Hospodářský výsledek 293280,08			

Zdroj: Výroční zpráva a účetnictví Domova pro seniory – Vlastní zpracování

Komentář: Hospodaření v roce 2008 se neslo v duchu příprav na novou legislativu v oblasti kvality péče sociálních služeb, na kterou navazuje inspekce daných pravidel. Důležitá část výdajů byla využita pro splnění daných směrnic, pravidel a nařízení určená zákonem. Pro splnění personálních požadavků bylo potřeba zainvestovat do zvýšení kvalifikace stávajících pracovníků tak, aby byla ochráněna vstupní investice do těchto zaměstnanců podle zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách. Tedy oproti loňskému roku bylo navýšení nákladů na školení o 43 138,- Kč. Díky dobrému standardu udržení spolupráce s veřejností, bylo možné spoustu projektů investovat z darů, které činily 64500,- Kč. Jednalo se hlavně o Malou univerzitu II. Věku a pořádání spousty kulturních akcí. Další dary, které byly poskytnuty, se řadí do věcných a to ve formě prací, vykonaných na objektu nebo zdravotnického materiálu, činily 51 394,- Kč.

V roce 2008 se výdaje oproti zpětně sledovaným rokům nijak výrazně neliší. Pouze u položky opravy a udržování došlo k mírnému navýšení. Jednalo se o udržení kvalitního prostředí pro klienty, kde byly nutné opravy malování prostor a výměna vadných ventilátorů klimatizací a bojleru pro ohřev teplé vody. Pro zachování kultury prostředí byly nakoupeny sedací soupravy a obnoveno vybavení pokojů. Dále byly zpracovány studie na další investice do roku 2009, které se budou realizovat. Část nákladů byla využita na propagaci domova pro seniory, což pomáhá nalézt nové klienty a tím zvýšit příjmy organizace. Hospodářský výsledek byl v podobné výši jako v roce 2007.

Aktivity v roce 2008

Rok 2008 byl věnován především přípravě na inspekci kvality sociálních služeb. Cíle, které si příspěvková organizace určila na začátku fungování domova pro seniory, jsou stále stejné a nyní se legislativa více přiblížila k tomu, jaký standard si před léty předsevzali. Jedná se především o zajištění komplexních služeb pro klienty v podzimu jejich života tak, aby jej strávili důstojně a případně se ještě dále vzdělávali a rozvíjeli ve svých dovednostech a schopnostech. Bylo potřeba aktualizovat procedurální standardy a podložit je písemně směrnicemi a prováděcími pokyny pro zaměstnance i klienty. V tomto roce byly také aktualizovány personální standardy a aktualizován organizační řád. V oblasti ekonomiky provozu bylo potřeba snížit počet zdravotnických pracovníků v přímé péči a naopak posílit odpolední směny tak, aby se zefektivnil provoz. Dále pro větší komfort byly pořízeny antidekubitní matrace, elektrický zvedák, vozíky a další zdravotnické potřeby pro zvýšení úrovně služeb. Byl věnován důraz na léčebné rehabilitace a sociálně-terapeutické činnosti. Do těchto aktivit jsou zapojováni jak klienti, tak spřízněné příspěvkové organizace z Kravař a okolních měst. Jedná se o zahradní slavnosti, výroba výzdoby spojené se svátky (Velikonoce, Vánoce). Díky těmto akcím, byla také zvýšena spolupráce s veřejností, která se čím dál tím více zapojuje do těchto činností a tím začleňuje klienty do běžného každodenního života. To navazuje na povinnost školení zaměstnanců v těchto oblastech dle zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách. Je potřeba mít zaškolen personál, což bylo tento rok splněno v plné míře. Domov pro seniory má také pravidelnou rubriku v místním periodiku Besedník, kde zveřejňuje všechny termíny konaných akcí a seznamuje tak spoluobčany s děním v místním domově pro seniory. Každoročně se také pořádá den otevřených dveří

a organizace se také nebrání jakémukoliv stupni začlenění rodinných příslušníků do každodenního života klientů.

3.2.4 Hospodaření za rok 2009

Pro podrobnější popis nákladů a výnosů jsou vybrány údaje z provozních a osobních nákladů a dále z vlastních výnosů a dotací. Tabulka je sestavena ve stejném rastru, jako ostatní tabulky, které obsahují náklady a výnosy předešlých let.

Tab. č. 3.4 Hospodářský výsledek za rok 2009, v Kč.

	Celkem Kč		Celkem Kč
Náklady		Výnosy	
Provozní náklady		Vlastní výnosy	
Spotřeba materiálu	1801610,46	Výnosy-tržby	8930897,30
Spotřeba energie	767417,74	Zúčtování fondů	236866,59
Opravy a udržování	2466075,30	Úroky	33822,71
Cestovné	15790,00	Ostatní výnosy	124802,68
Náklady na reprezentaci	4454,00	Dotace	
Ostatní služby	938469,54	Dotace ze stát. rozpočtu	2825000,00
Osobní náklady		Dotace zřizovatele	1405000,00
Mzdové náklady	5555356,00	Dotace úřad práce	40000,00
Zákonné sociální pojištění	1752781,00		
Zák. a jiné sociální náklady	139784,00		
Ostatní náklady	54825,24		
Odpisy	90208,00		
Neinvestiční náklady	13586771,28	Neinvestiční výnosy	13596389,28
Hospodářský výsledek 9618,00			

Zdroj: Výroční zpráva a účetnictví Domova pro seniory – Vlastní zpracování

Komentář: V roce 2009 byla vynaložena velká část provozních výdajů a to ve výši 2 466 tis. Kč na rekonstrukci vedlejší hospodářské budovy, vybudování venkovního posezení, včetně pergoly a dřevěného přístřešku na kola pro klienty i zaměstnance. Nemalá část výdajů byla investována do opravy prádelenského provozu v souladu

s novými požadavky krajské hygienické stanice. Dále po inspekci kvality poskytované péče, která v tomto roce proběhla, byla vynaložena nemalá část výdajů na zakoupení zařízení pro zlepšení poskytování služeb v oblasti stravování klientů. I v tomto roce mzdové náklady byly největší položkou a to ve výši 40,88% z celkových nákladů. Dále byly dotace využity na proškolení zaměstnanců pro rozšíření obzorů v komunikaci s klientem, také bylo využito vzdělávacího projektu Trinitas, který je financovaný Evropským sociálním fondem. Projekt Trinitas je zaměřen na standardy kvality sociálních služeb, individuální plánování služby a vzdělávání vedoucích pracovníků v přímé péči.

V roce 2009 měly vzrůstající tendenci výnosy z tržeb a to díky zvýšení počtu klientů, kterým byl uznán stupeň IV v závislosti na závažnosti sociálních služeb. Oproti loňskému roku tedy došlo k navýšení o 1 128 745,78,- Kč. Velké rozdíly byly také zaznamenány v položce dotace od zřizovatele z důvodu rozsáhlé rekonstrukce, která se konala. Jen díky navýšení této dotace, i v roce 2009 byl hospodářský výsledek kladný. Z údajů je vidět, že maximum výdajů bylo využito pro zlepšení kvality poskytování služeb, což inspiruje dárce – sponzory, k poskytování peněžních a hmotných darů, kterých bylo přijato v roce 2009 za 173 419,55 Kč, jež pomáhají organizaci eliminovat finanční deficit.

Aktivity v roce 2009

V roce 2009 se potvrdilo domněnání paní ředitelky, že organizace je připravena na inspekci, která prověřila připravenost, jak již zaměstnanců, tak celého provozu domova pro seniory. Pozitivně dopadly také individuální pohovory s klienty, kteří měli možnost zhodnotit jejich pohled na poskytované služby. Dále byly v rámci pravidel o poskytování péče určeny cíle, nejen pro organizaci, ale i pro klienty individuálně, protože jen tak se lze dostat blíže klientům a jejich požadavkům v sociálních službách. Proto bylo potřeba některé dokumenty upravit tak, aby byly srozumitelné i pro klienty s nižší úrovní vnímavosti. V souvislosti s tímto byl upraven softwarový systém Cygnus, který umožňuje všechny zvolené cíle monitorovat a evidovat. V tomto roce byla rozšířena ošetrovatelská péče o další terapeutické činnosti v návaznosti na vybudování nových prostor pro tyto aktivity. Dále bylo klientům srozumitelnou formou sděleno, jaké mají možnosti kulturního a jiného vyžití v okolí domova pro seniory, samozřejmě těm co to zdraví dovoluje. Také se více věnovala pozornost vzdělávacím programům a zaměstnanci se zapojili do projektu Trinitas

financovaného Evropským sociálním fondem a byli proškoleni obzvláště v umění komunikace s klientem. V tomto duchu se konaly pravidelné akce v závislosti na ročním období a svátcích a také již zmíněná zahradní slavnost spojená se dnem otevřených dveří. Byla věnována pozornost kvalitě podávaného jídla, a proto se změnil způsob rozdávání jídel přímo v budově, tak aby byla zachována kvalita potravin. Byly také určeny strategické cíle pro další roky tak, aby byl zajištěn trvalý vzestup kvality poskytovaných služeb.

3.2.5 Hospodaření za rok 2010

Tabulka uvádí údaje zaměřené na náklady a výnosy, jak tomu bylo v předešlých kapitolách.

Tab. č. 3.5 Hospodářský výsledek za rok 2010, v Kč.

	Celkem Kč		Celkem Kč
Náklady		Výnosy	
Provozní náklady		Vlastní výnosy	
Spotřeba materiálu	2 456 972,03	Výnosy-tržby	9 661 275,01
Spotřeba energie	801 042,12	Zúčtování fondů	106 976,00
Opravy a udržování	554 058,02	Úroky	18 695,67
Cestovné	26 222,00	Ostatní výnosy	192 691,25
Náklady na reprezentaci	4 943,00	Dotace	
Ostatní služby	1 154 798,56	Dotace ze stát. rozpočtu	2 930 000,00
Osobní náklady		Dotace zřizovatele	707 244,00
Mzdové náklady	6 181 036,00	Dotace úřad práce	8 000,00
Zákonné sociální	2 048 554,00		
Zák. a jiné sociální	150 567,00		
Ostatní náklady	36 983,35		
Odpisy	135 368,00		
Neinvestiční náklady	13 550 544,08	Neinvestiční výnosy	13 624 880,93
Hospodářský výsledek 74336,85			

Zdroj: Výroční zpráva a účetnictví Domova pro seniory – Vlastní zpracování

Komentář: V roce 2010 byl kladen důraz na dokončení staveb v okolí budovy a zajištění vyšší kvality péče o klienty. Byly investovány prostředky ve výši 554 058,- Kč. Majoritní část výdajů byla investována do nákupu polohovacích lůžek pro klienty. Dále bylo jako v předchozím roce využito školení zaměstnanců v projektu financovaného z Evropského sociálního fondu Trinitas,

Zaměstnanci se také účastnili mnoha seminářů obzvláště pro poskytování paliativní péče v závěru života v zařízení hospicového typu. Cílem paliativní péče je zmírnit bolest, zachovat pacientovi důstojnost a poskytnout podporu jeho blízkým. Bylo potřeba také zainvestovat opravu výtahu, který se nacházel v havarijním stavu. Z důvodu nové legislativy bylo potřeba zrekonstruovat čističku odpadních vod a provést terénní úpravy pro napojení na městskou čističku odpadních vod. Nemalou částí na tyto výdaje přispěly finanční dary ve výši 68 500,- Kč. Díky věcným darům ve výši 90 158,82 bylo možno zkvalitnit péči o klienty domova pro seniory nákupem sprchovacího lůžka Concerto včetně mixážního plutu pro imobilní a nepohyblivé klienty. Pro zachování kvality služeb, bylo potřeba zefektivnit také provoz domova. Byl snížen stav zdravotních pomocných sester, které byly nahrazeny ošetřovatelkou starající se o více klientů najednou. Účetní domova absolvovala školení souvztažností příspěvkových organizací 2010, účetní uzávěrka 2010 a zaměstnávání osob se zdravotním postižením, aby bylo možné využít alternativních zdrojů financí přímo u klientů a tím zefektivnit chod celého zařízení.

Od 1.8.2009 byl navýšen příspěvek ve IV. stupni závislosti z 11 000,- Kč na 12 000,- Kč. Vzhledem k tomu se tržby z výnosů navýšily a to na 70,91% podílu celkových neinvestičních výnosů. I v tomto roce se opět příspěvková organizace dostala do kladného hospodářského výsledku.

Aktivity v roce 2010

Tento rok se vyznačoval velmi dobrou možností investic do chodu domova pro seniory. Byly dokončeny rekonstrukce na sousedních budovách, včetně vybudování nového posezení s pergolou a architektonicky citlivě začleněny do okolí hlavní budovy. Co se týká investování, byl pořízen sprchovací vozík, pro imobilní klienty a 20 kusů polohovacích lůžek pro zvýšení standardů na pokojích. Služby jsou stavěny na míru lidem, kteří z důvodu stáří nebo zdravotního stavu nemůžou žít ve svém domácím prostředí, proto je cílem vytvořit tento pocit pro klienty v domově.

K tomu tento rok dopomohlo spoustu dobrovolníků a dárců finanční pomoci a proto bylo možné investovat tuto přidanou hodnotu do každodenního života klientů v domově. Také prací klientů ve volném čase je možné získat finance, jako například byl prodej keramiky a plastik vyrobené přímo v domově za pomoci instruktorů daného oboru. Důležité je také dodržování tradic, které vnášejí do každodenního stereotypu světlá místa, která pomáhají ke stmelení celého kolektivu domova pro seniory. Dále dle legislativy byly doplněny dokumenty o postupy při nouzových a havarijních situacích. Také byla zpracována další pravidla pro zajišťování kvality poskytovaných služeb. Bylo využito služeb Malé Univerzity III. věku ke zvyšování vzdělání klientů. Byla podána žádost o poskytnutí dotace z Programu na podporu zvýšení kvality sociálních služeb poskytovaných v Moravskoslezském kraji na projekt „Osobní automobil seniorům“. Cílem je dostupnost i vzdálenějších akcí pořádaných v našem kraji a také vyřizování osobních záležitostí klientů. V oblasti vzdělávání zaměstnanců pokračuje spolupráce na projektu Trinitas a nově se organizace zapojila do projektu Diecézní charity Ostravsko-opavské za podpory prostředků z EU a MSK „Z kvalitou do práce“ vzdělávání je poskytováno bezplatně. Díky těmto opatřením bylo možné dále investovat do rekonstrukce chodníků v zahradě okolí budovy a vybavení interiérů chodeb pro zpříjemnění pobytu v domově.

4. ZHODNOCENÍ ANALÝZY, NÁVRHY A DOPORUČENÍ

4.1 Zhodnocení analýzy

Kapitola zhodnocení analýzy se zabývá srovnáním období 2006 - 2010 z hlediska platů, hospodářského výsledku, fondů a jako poslední, z hlediska dotací. Vždy k dané analýze je vytvořená tabulka, která srovnává sledované období příspěvkové organizace. Ke každému roku zvlášť je také připojen graf, který nám názorně ukazuje vyhodnocení.

4.1.1 Zhodnocení analýzy z hlediska platů

Mezi největší výdaje příspěvkové organizace, patří mzdové náklady. Za období, které je sledováno, bylo zjištěno, že podíl mzdových nákladů na celkových výdajích, se pohybuje vždy každý rok kolem 45%. Až na jeden rok, kdy byl nejmenší podíl těchto výdajů a to v roce 2009, který činil 40,88%. Tuto skutečnost ovlivnily vysoké výdaje na rekonstrukci a opravy budovy.

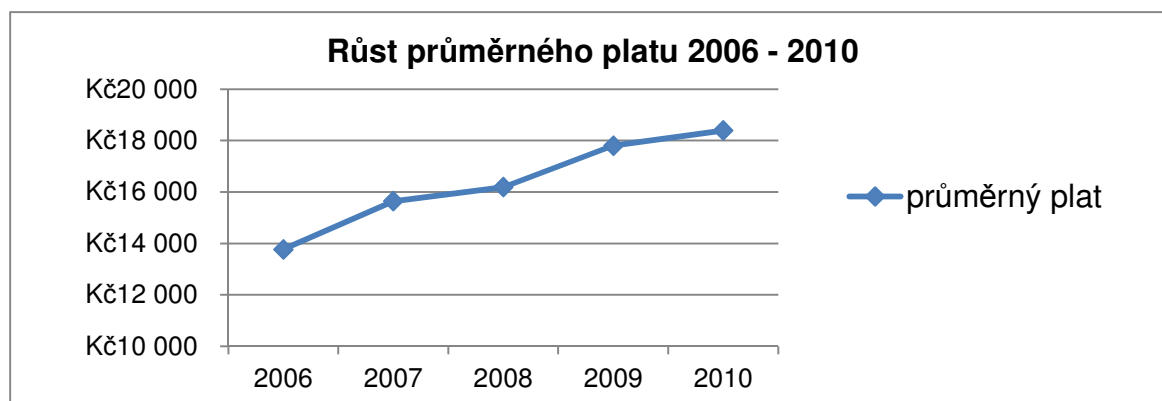
Tab. č. 4.1 Srovnání mzdových prostředků v letech 2006 – 2010

Rok	platy celkem	% podíl výdajů	počet pracovníků	průměrný plat
2006	4 295 803 Kč	46,54%	26	13769 Kč
2007	4 693 362 Kč	46,79%	25	15645 Kč
2008	5 246 753 Kč	47,01%	27	16194 Kč
2009	5 555 356 Kč	40,88%	26	17806 Kč
2010	6 181 036 Kč	45,61%	28	18396 Kč

Zdroj: Výroční zpráva Domova pro seniory sv. Hedviky – vlastní zpracování

V tabulce jsou uvedeny údaje, které nalezneme ve výroční zprávě každé příspěvkové organizace. Není povinností domova pro seniory uvádět podrobnější informace o platových podmínkách a odměnách, které by pomohly k detailnějšímu určení průměrné výšky platu daného pracovníka. Z obecných informací bylo zjištěno, že průměrný plat má stoupající tendenci. A to i v případě poklesu pracovníků v roce 2006/2007 a v roce 2008/2009.

Graf č. 4.1 Růst průměrného platu v letech 2006 – 2010 v Kč

Zdroj: účetnictví 2006 – 2010, vlastní zpracování

4.1.2 Zhodnocení analýzy z hlediska hospodářského výsledku

Domov pro seniory sv. Hedviky Kravaře hospodařil ve sledovaných letech 2006 – 2010 bez příspěvku na provoz stále ve ztrátě. Avšak každý rok končí s kladným hospodářským výsledkem a to díky příspěvkům na provoz, který ztrátu vždy vyrovná.

Tab. č. 4.2 Srovnání hospodaření domova pro seniory za období 2006 – 2010 v Kč

Rok	Náklady celkem	Výnosy bez příspěvku	Příspěvek	Ztráta	Hospodářský výsledek
2006	9230306,4	4214014,54	5017250	-5016292	958,14
2007	10029898,74	6922178,22	3375000	-3107721	267279,48
2008	11159958,82	7984838,90	3468400	-3175120	293280,08
2009	13586771,28	9326389,28	4270000	-4260382	9618,00
2010	13550544,08	9979636,93	3645244	-3570907	74336,85

Zdroj: Srovnání nákladů a výnosů za rok 2006 – 2010, vlastní zpracování

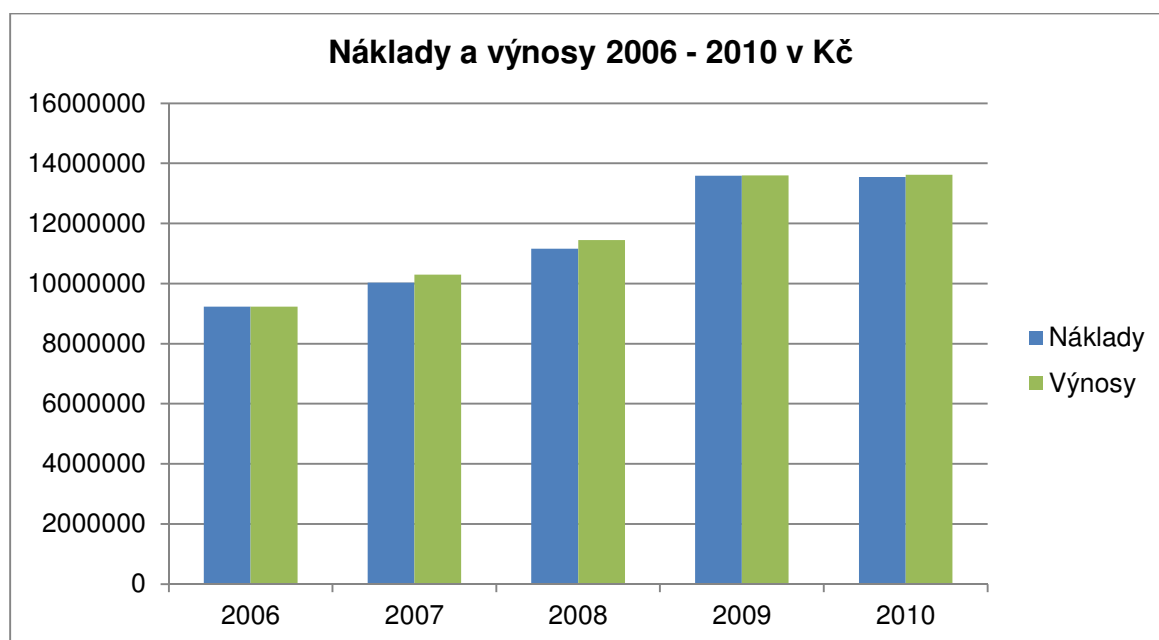
Nejvyšší příspěvek dostal domov pro seniory v roce 2006 a to ve výši 5 017 250,- Kč. V tomto období byla ztráta 5 016 292,- Kč a díky dorovnání příspěvkem i v tomto roce organizace skončila s kladným hospodářským výsledkem ve výši 958,14,- Kč. Důvodem pro tak vysokou ztrátu jsou nízké výnosy z tržeb. Od roku 2007 se totiž příspěvek na péči zahrnuje do výnosů. Roky 2007 a 2008 v hospodaření byly velmi podobné. Ztráta v roce 2007 činila 3 107 721,- Kč a příspěvek na provoz byl poskytnut v objemu 3 375 000,- Kč. Opět tedy domov pro seniory dosáhl kladného hospodářského výsledku. V roce 2008 se pohybuje ztráta

taktéž kolem 3 mil. a příspěvek na provoz kolem 3 mil. Hospodářský výsledek je tedy obdobný jako v roce 2007 kolem 300 tis. Kč.

Jak můžeme z tabulky vysledovat, tak roky 2009 a 2010 se ve výši nákladů příliš neliší. Zatímco v roce 2009 ztráta byla 4 260 382,- Kč a v roce 2010 činila 3 570 907,- Kč. Oba roky byly ukončeny s kladným hospodářským výsledkem.

Z přehledu jasně vyplývá, že náklady na provoz, se každým rokem zvyšují. Je to zapříčiněno zvyšujícími se mzdovými náklady a také náklady na lůžko.

Graf č. 4.2 Náklady a výnosy v letech 2006 – 2010 v Kč.

Zdroj: účetnictví 2006 – 2010, vlastní zpracování

4.1.3 Zhodnocení analýzy z hlediska fondů

Příspěvková organizace Domov pro seniory sv. Hedviky Kravaře hospodaří se čtyřmi fondy, kterými jsou:

- Fond odměn.
- Fond FKSP.
- Fond Rezervní.
- Fond Investiční.

Přehled jejich příspěvků je naznačena v tabulce č. 4.3.

Tab. č. 4.3 Srovnání fondů v letech 2006 – 2010 v Kč

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Fond odměn	122 315	122 315	122 315	122 315	38 276
FKSP	7 348	9 634	9 634	24 255	44 905
Fond rezervní	442 962	681 220	1 012 999	166 280	196 898
Fond investiční	141 919	170 835	170 835	1 077 240	589 174

Zdroj: výroční zprávy, vlastní zpracování

V roce 2006 byl fond odměn ve výši 122 315,- Kč. Do fondu FKSP jsou zařazeny jednotkové příspěvky, což jsou určená 2% z celkových mezd z předešlého roku. V jaké výši budou příspěvky, stanovuje zřizovatel. Po odpočtu položek, které jsou použity na příspěvky zaměstnancům, činila konečná částka tohoto fondu 7 348,- Kč. Fond rezervní je tvořen z hospodářského výsledku, ze sponzorských darů určených na provoz organizace a také z kulturních a společenských aktivit klientů. Fond byl čerpán a konečná částka činila 442 962,- Kč. Z odpisů je tvořen fond investiční, který je určen na opravy. V tomto roce byla čerpána částka 593 726,- Kč na výměnu plynových kotlů. Proto převod do dalšího roku byl jeden z nejnižších, oproti sledovaným létům 2006 – 2010.

Rok 2007 nepřinesl žádnou změnu ve fondu odměn. Z fondu FKSP byla čerpána částka při příležitosti 50. letého jubilea jedné ze zaměstnankyň. Tento fond se také může čerpat při příležitosti odchodu do starobního důchodu. Ke konci roku tedy fond odměn vykazoval částku 9 634,- Kč. Fond rezervní byl navýšen o nadační příspěvek, který dostala organizace od společnosti ČEZ a to ve výši 72 250,- Kč. Celkem Domov pro seniory dostal v roce 2007 sponzorské dary ve výši 376 159,- Kč. Oproti minulým rokům se v roce 2007 více šetřilo. Investiční fond na konci roku vykazoval 170 835,- Kč. Investovalo se pouze do rehabilitační místnosti.

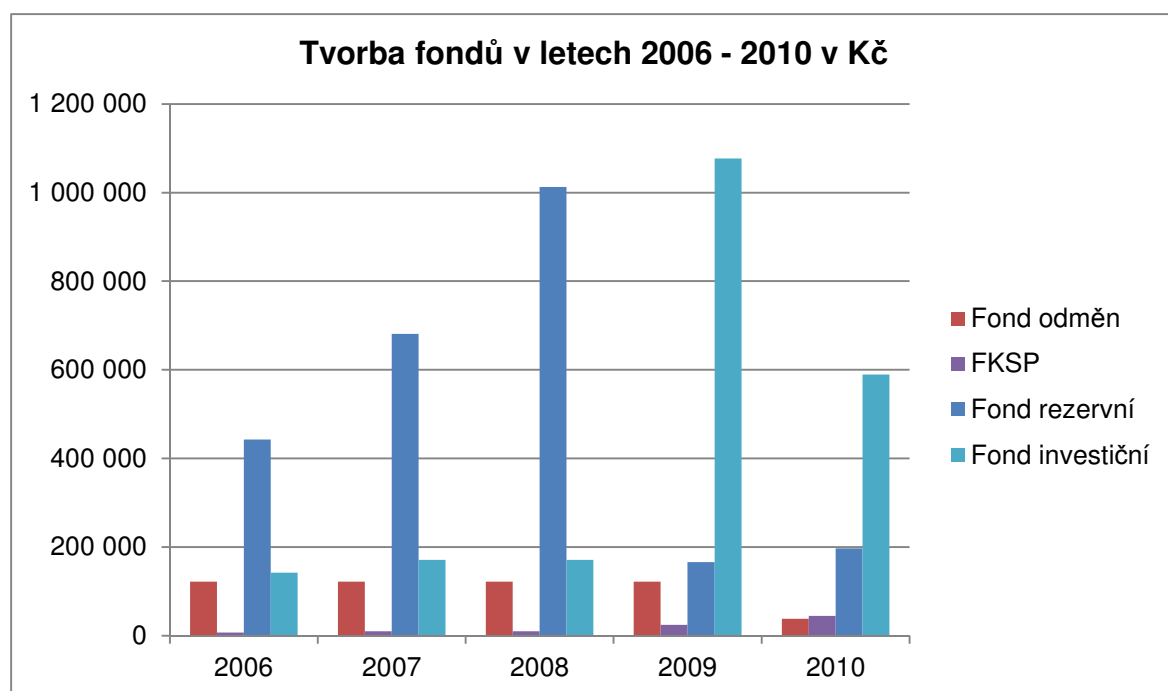
Ani v roce 2008 se neodehrálo žádné čerpání z fondu odměn, proto částka 122 315,- Kč zůstává stále stejná. Do fondu FKSP byla zahrnuta částka 100 553,- Kč, což jsou opět 2% z mezd zaměstnanců. Celkem tedy fond FKSP vykazoval 9634,- Kč. Peníze, které přibýly z jednotkových přidělů do fondu FKSP, byly v daném roce použity, a proto konečná částka fondu se oproti roku 2007 nezměnila. Fond

rezervní byl během roku navýšen na 1 012 999,- Kč. Fond investiční vykazoval stejnou konečnou částku jako v roce 2007. Peníze, které byly převedeny do tohoto fondu, byly použity na malé opravy vnitřních prostor budovy.

V roce 2009 z fondu odměn nebyla použita žádná částka, a proto počáteční stav byl stejný jako konečný v roce 2008 a to ve výši 122 315,- Kč. Fond FKSP na začátku roku vykazoval částku 30 920,- Kč, ke kterým během roku přibýlo 107 216,- Kč z jednotkových přidělů zaměstnanců. Celkem se použilo v průběhu roku 113 881,- Kč a to na zdravotní preventivní péči zaměstnanců, příspěvek na závodní stravování, příspěvek na kulturu, dary a příspěvky na penzijní připojištění zaměstnanců. U fondu rezervního byl počáteční stav 1 030 283,- Kč. Do tohoto fondu jsou dále zakomponovány položky ze sponzorských darů a kulturních a společenských aktivit klientů. Částka 1 200 000,- Kč byla převedena z rezervního fondu do fondu investičního, na základě schválení zřizovatelem. Částka 383 769,- Kč byla použita z investičního fondu na opravu hospodářské budovy, na aktivity klientů a podporu pohybů klientů. Ke konci roku činil investiční fond 1 077 240,- Kč.

Rok 2010 byl jiný oproti sledovaným rokům a to v položce Fondu odměn. Zde byla čerpána částka 84 039,-, tedy ke konci roku 2010 vykazoval tento fond výši 38 276,- Kč. Investiční Fond byl použit v částce 991 678,- Kč na stavební práce. Byly provedeny úpravy venkovního posezení, stavba pergoly a zpevnění plochy vedoucí ke spojení komunikace. Fond investiční se tedy snížil ve srovnání s rokem 2009 na částku 589 174,- Kč. Opět i v tomto roce Fond FKSP byl použit na příspěvky a dary pro zaměstnance. Přispělo se v celkové výši 109 448,- Kč, tedy zůstatek do dalšího roku byl 44 905,- Kč.

Graf č. 4.3 fondy v letech 2006 – 2010 v Kč

Zdroj: účetnictví 2006 – 2010, vlastní zpracování

4.1.4 Zhodnocení analýzy z hlediska dotací

Jedním z nejdůležitějších příjmů jsou dotace. Domov pro seniory získává dotace ze státního rozpočtu, od zřizovatele a od úřadu práce. Bez dotací by společnost nemohla fungovat. Srovnání dotací ve sledovaných letech nalezneme v následující tabulce.

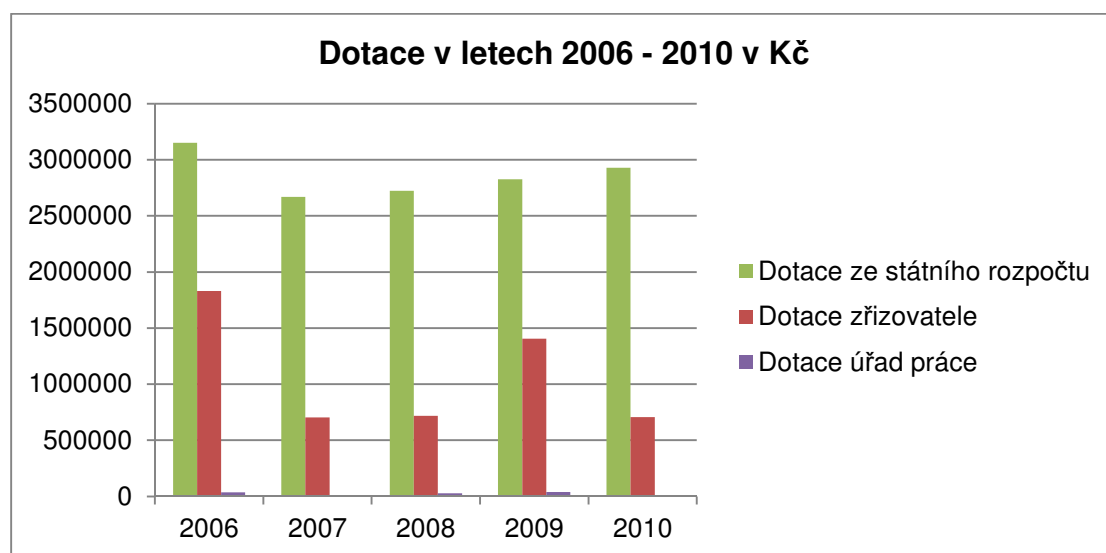
Tab. č. 4.4 Srovnání dotací v letech 2006 – 2010 v Kč

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Dotace ze státního rozpočtu	3152250	2 670 000	2 722 900	2 825 000	2 930 000
Dotace zřizovatele	1 829 000	705 000	718 000	1 405 000	707 244
Dotace úřad práce	36 000	0	27 500	40 000	8 000
Celkem	5 017 250	3 375 000	3 468 400	4 270 000	3 645 244

Zdroj: výroční zprávy, vlastní zpracování

Z tabulky dotací je jasně vidět, že největší část příjmů přichází každý rok ze státního rozpočtu. Další největší podíl na výnosech mají dotace od zřizovatele. Výše těchto částek se mění v závislosti na prováděných rekonstrukcích a opravách na objektech Domova pro seniory sv. Hedviky Kravaře. Jak je zřejmé, tak v průměru dotace od zřizovatele přicházejí vždy ve výši kolem 700 000,- Kč. V roce 2006 a v roce 2009 zřizovatel přispěl vyšší částkou a to díky investicím, které byly naplánovány. V roce 2006 se uskutečnila výměna plynových kotlů ve výši kolem 600 000,- Kč a v roce 2009 proběhla rozsáhlá rekonstrukce budovy. Dotace z úřadu práce jsou vytvořeny tehdy, pokud se přijme nezaměstnaný člověk vedený na úřadu práce.

Graf č. 4.4 Dotace v letech 2006 – 2010 v Kč

Zdroj: účetnictví 2006 – 2010, vlastní zpracování

4.2 Návrhy a doporučení

Organizace využívá všech dostupných prostředků k tomu, aby bylo možné postupně zvyšovat kvalitu poskytovaných služeb. V tomto případě jde o každodenní práci paní ředitelky Bc. Marie Melecké, která výraznou měrou přispěla k tomu, že tento domov pro seniory se pyšní velice dobrou pověstí a je opravdu obtížné zajistit zde volné místo.

Mým doporučením k zlepšení hospodaření příspěvkové organizace je zvýšení příjmů z doplňkové činnosti. Z uvedených informací o doplňkové činnosti vyplývá, že tento prostor zůstává nevyužit. Zdá se, že by bylo možné, především v zimním období, kdy klienti Domova pro seniory zůstávají po celé dny v prostorách budovy, zorganizovat častější zájmové kroužky, spojené s výrobou dekorací. Tyto výrobky by se mohly prodávat na společenských akcích pro veřejnost, a tím by zvýšily výnosy z doplňkové činnosti. Další možností, jak zvýšit výnosy, je příjem z reklamní činnosti. Na zahradních akcích Domova pro seniory, by mohly být propagovány firmy formou malých reklamních poutačů nebo formou prezentačních stánků.

Pro zefektivnění provozu je možné více využít nových technologií k propagaci domova pro seniory. Nejedná se o akvizici jako u firmy pro zvýšení přílivu klientů, domov má spíše opačný problém. Jedná se o zvýšení obecného povědomí o tom, jak je možné lidem v podzimu jejich života zpříjemnit život. Proto při zvýšení povědomí, by se zvýšil příliv např. finančních darů, tak možností využití recipročních úmluv tak i využití barterových obchodů, což by mohlo být oboustranně přínosné.

Také by bylo přínosem zaměstnat dalšího člověka, který by se zabýval možnostmi čerpání dodací z fondů EU. Zde je nepřeborné množství projektů, avšak je potřeba se věnovat administrativní činnosti, tak, aby byl přínos financí maximální.

V návaznosti na moderní technologie je možné také více využít možností firem, které nabízejí slevu při nákupu zařízení pro příspěvkové organizace, jako je například Apple. Jedná se o zařízení, které je možné použít pro rozvíjení motorických schopností klientů a přitom se příjemně pobavit. Zařízení je možné využít i pro klienty s poruchami sluchu a vidění. Je možné díky nepřebornému množství aplikací rozvíjet také jemné motorické schopnosti, což je dokázané množstvím mezinárodních studií. Také je lze využít při provozu domova pro seniory a zvýšit tak bezpečnost a pohodlí klientů za rozumné investiční hodnoty.

Dále je možné prostory domova využít pro nejrůznější výstavy prací významných umělců a tím upozornit na problémy, které je třeba řešit a ne se před nimi schovávat. Tento osud čeká každého z nás a je jen na nás, jak se k tomu postavíme. Dále bych využila možnosti elektronických vzkazů na internetových stránkách domova pro seniory, www.dskravare.cz tak, aby bylo možné přispívat do diskusí a tím upozornit na některé příjemné případně nepříjemné skutečnosti.

Důležitý je kontakt s rodinou, proto by bylo možné zahrnout do výuky Malé Univerzity III. věku, například program Skype, případně Facetime. Při této příležitosti je možné využít korespondenčních skupin pro výměnu názorů mezi jednotlivými domovy pro seniory a e-mailem si vyměňovat zkušenosti z praxe formou zábavy. Dále je možné využít nepřeberné množství aplikací internetu dnešní doby a využitím služeb jako je Google Earth a zprostředkovat lidem návštěvy míst, na která mohli pouze pomyslet. Tím se umožní splnit tajné sny mnoha klientům, kteří mají své představy, avšak v jejich stavu je není možné realizovat.

5. ZÁVĚR

Primárním cílem a stěžejní myšlenkou sociální pomoci nejen v České republice, ale i po celém světě, je poskytnout pomoc lidem, kteří se nacházejí v nepříznivé sociální situaci. Samotná sociální politika je realizována nejen státem, ale dalšími subjekty na různých stupních, které využívají širokou škálu opatření, ovlivňujících tak sociální prostředí kolem sebe. Existuje množství prostředků, postupů a programů, které byly vytvořeny nejen za účelem sociální pomoci v nepříznivých sociálních situacích, ale také k jejich samotné prevenci. Možností poskytovat sociální služby je řada, např. prostřednictvím domovu pro seniory. Jednou z takovýchto organizací je i Domov pro seniory sv. Hedviky – Kravaře, jejímž hospodařením se tato práce také zabývá. Obdobně jako mnoho dalších, také ona poskytuje sociální služby, související s pomocí seniorům a usiluje o zvyšování kvality těchto poskytovaných služeb. Ke kvalitě poskytovaných služeb přispívá i řada dalších faktorů, kterými jsou například obětavost a ochota zainteresovaných lidí, zaměstnanců, či dobrovolníků tyto služby poskytovat, vůle a potřeba chtít pomoci druhému člověku. Smyslem této práce tedy opravdu nemá být jen poskytnutí řady statistických dat o hospodaření jedné příspěvkové organizace, ale také vyjádření zásadního faktu spočívajícím v tom, že pro kvalitní a nijak omezený chod tohoto zařízení jsou příjmy nezbytné. Je potřeba neustále vyvíjet snahu tento příjem finančních prostředků na udržování a zajišťování chodu domova navyšovat. Jen tak může být dosažen další z cílů tohoto zařízení, jímž je zejména zlepšování kvality poskytovaných služeb.

Cílem bakalářské práce bylo zhodnocení hospodaření příspěvkové organizace, která poskytuje sociální služby a také doporučit možné návrhy pro zlepšení. K tomuto zhodnocení analýzy bylo použito účetních výsledků za období 2006 – 2010. Z metody analýzy domova pro seniory vyplynulo, že organizace, jejichž zřizovatelem je město Kravaře, hospodaří po zvolené období s kladným hospodářským výsledkem a to jen díky příspěvkům na provoz. Dále při analyzování hospodaření byly porovnány náklady a výnosy, hospodářské výsledky za jednotlivé roky a také hospodaření z hlediska dotací, fondů a průměrného platu.

Bohužel současná celosvětová ekonomická situace činí snahy o zlepšení kvality sociálních služeb stále obtížněji dosažitelnými. V roce 2008 započala krize na finančních trzích, které předcházela hypoteční krize v USA a zasáhla postupně celý

svět. Boj s ní stál jednotlivé státy obrovské sumy peněz a otřásl ekonomikami všech zemí po celé planetě. Ekonomické krizi se nevyhnuly ani země tzv. eurozóny a důsledky lze bohužel pozorovat velmi citelně dodnes. Situace stále není vyřešena a v dohledné době jen tak nebude. Vlády jednotlivých států využívaly nejrůznější prostředky fiskální i monetární politiky, aby se s důsledky těchto nových problémů vyrovnaly, avšak nedávná krize uvnitř eurozóny doložila, že situace je stále velmi vážná. Nejinak je tomu i v České republice, kde se v důsledku těchto událostí vláda rozhodla k řadě úsporných opatření a omezování veřejných výdajů, s cílem snižování schodku státního rozpočtu. To sebou nese bohužel i řadu nepopulárních kroků. Jen budoucnost ukáže, které byly uvážené a které nikoliv.

Výdaje veřejných rozpočtů na sociální problematiku patří ve všech vyspělých zemích k těm nejrozsáhlejším. Ekonomická krize, která zachvátila svět v minulých letech, však způsobila, že vlády vyspělých států začaly náklady na své sociální systémy znovu přehodnocovat. Škrty ve výdajích veřejných rozpočtů sebou nesou negativní dopady, které se v konečném důsledku odrážejí nejvíce právě na klientech sociálního systému. Ať už souvisí se snižováním nebo zpřísněním nejrůznějších sociálních dávek, popř. důchodů, dotací apod., vždy budou důsledky úsporných opatření postiženy, ty cílové skupiny osob, které jsou příjemci sociální pomoci – lidé se zdravotním a jiným postižením, rodiny s dětmi, lidé sociálně vyloučení, anebo například právě spoluobčané nacházející se v důchodovém věku. Je tedy nezbytné, aby omezování těchto výdajů nebylo jen paušalizované a nedocházelo jen k opakovanému snižování finančních obnosů, ale aby byly přehodnoceny také podmínky, na základě kterých jsou poskytovány. V České republice existuje značné množství sociálních služeb a několik set organizací, které je poskytují. Úspory tam, kde se penězi plýtvá, jsou jistě oprávněné a nezbytné, avšak má-li snižování prostředků za následek pokles kvality života jeho příjemců, popřípadě dojde-li k jejich úplnému pozastavení či dokonce zrušení, pak by bylo na místě přehodnotit konkrétní opatření.

Tato práce se zabývala problematikou hospodaření Domova pro seniory sv. Hedviky – Kravaře, příspěvkové organizace, která je zaměřená na pomoc seniorům a zkvalitňování jejich života v období stáří. Také ona pocítuje současnou, výše uvedenou situaci související s úspornými opatřeními. Je tedy jasné, že zkvalitňování služeb je úzce spojeno nejen s lidským faktorem, ale také finančními prostředky. Čím

méně jich bude k dispozici, tím více bude klesat počet či kvalita služeb, které nejen tato, ale další obdobné organizace nabízí a bude klesat i další rozvoj takovýchto zařízení. Tento fakt, i když se zrovna nenacházíme v důchodovém věku, by měl zajímat každého z nás. A nejedná se jen o tuto oblast sociální politiky, ale o kvalitu sociálních služeb daného státu celkově. Nevíme, jaká bude její úroveň za několik let. Nevíme, co přinese budoucnost. Stejně tak ale nevíme, zda se v nepříznivé sociální situaci neocitneme někdy sami. To co nám dnes přijde jako vzdálené a mimo naše zorné pole, se už zítra může stát realitou. Nehledě na fakt, že známkou vyspělosti každého státu je mimo jiné také to, na jaké kvalitativní úrovni se nachází jeho sociální systém a vše co tento pojem zahrnuje.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Publikace

1. HALÁSEK, Dušan a David LENERT. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TUO, 2008. 230 s. ISBN 978-80-248-1854-2.
2. KRÁLOVÁ, Jarmila a Eva RÁŽOVÁ. *Sociální služby a příspěvek na péči*. Olomouc: Anag, 2007. 350 s. ISBN 978-80-7263-405-7.
3. KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 4. vyd. Praha: Aspi, 2007. 504 s. ISBN 978-80-7357-276-1
4. MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Základy sociální práce*. Praha: Portál, 2007. 309 s. ISBN 978-80-7367-331-4.
5. MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Sociální služby* 1. Vyd. Praha: Portál, 2007. 184 s. ISBN 978-80-7367-310-9.
6. OCHRANA, František PAVEL, Jan, VÍTEK, Leoš a kolektiv. *Veřejný sektor a veřejné finance*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s. , 2010. 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2.
7. PEKOVÁ, Jitka a Jaroslav PILNÝ. *Veřejná správa a finance*. Praha: Codex Bohemia, s. r. o., 1998. 304 s. ISBN 80-85963-85-X.
8. REKTOŘÍK, Jaroslav. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 188 s. ISBN 978-80-86929-25-5
9. RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009, 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2
10. TRÖSTER, Petr a kolektiv. *Právo sociálního zabezpečení*. 5. Vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 379 s. ISBN 978-80-7400-322-6.

Interní materiály

11. Výroční zpráva za rok 2006
12. Výroční zpráva za rok 2007
13. Výroční zpráva za rok 2008
14. Výroční zpráva za rok 2009
15. Výroční zpráva za rok 2010
16. Zřizovací listina Domova pro seniory sv. Hedviky – Kravaře

Internetové zdroje

17. Domov pro seniory sv. Hedviky: [online] [cit. 2012-02-22] Dostupné z: www.dskravare.cz
18. Iniciativa Společenství Equal v ČR: [online]. server: Ministerstvo práce a sociálních věcí, [cit.2012-02-25]. Dostupné z: <http://www.equalcr.cz/files/clanky/152/sdruzeni.pdf>
19. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. MPSV: *Právní předpisy pro sociální služby* ze dne 11. ledna 2012 [online]. MPSV [cit.2012-01-11]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/7334>
20. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. MPSV: Jaké jsou výše příspěvků na péči ze dne 15. ledna 2012 [online]. MPSV [cit. 2012-01-15]. Dostupné z: <http://socialniporadce.mpsv.cz/cs/148> .
21. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. MPSV: [online]. Registr poskytovatelů sociálních služeb. [cit. 2012-02-24]. Dostupné z: <http://iregistr.mpsv.cz/sluzba/rozsirenevyhledavanisluzby?SI=&DSCS=13&RP=132&ZN=&KKS=132&OKS=&O=krava%C5%99e&U=&PN=&PIC=&IsSearching=True&ShowResults=False&PageSize=&Page=>

22. Nezaměstnanost v ČR, vývoj. [online] server: Kurzy CZ. [cit. 2012-03-16].
Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/makroekonomika/nezamestnanost/>
23. PODPORA V NEZAMĚSTNANOSTI: server: Aktuálně změny od roku 2012: ze dne 24. března 2012 [online]. AKTUÁLNĚ [cit.2012-03-24]. Dostupné z: <http://wiki.aktualne.centrum.cz/finance/podpora-v-nezamestnanosti-zmeny-od-2012/>

Legislativní zdroje

24. Zákon č. 248/1995 Sb., ze dne 28. září 1995 o obecně prospěšných společnostech (Hlava III, zrušení, zánik a likvidace obecně prospěšné společnosti)
25. Zákon č. 227/1997 Sb., ze dne 3. září 1997 o nadacích a nadačních fondech
26. Zákon č. 3/2002 Sb., ze dne 27. Listopadu 2001, o církvích a náboženských společnostech.

SEZNAM ZKRATEK

ICNPO - International of Nonprofit Organization

NO – neziskové organizace

Sb. – Sbírky

IČ. – identifikační číslo

FO – fyzická osoba

PO – právnická osoba

MPSV - Ministerstvo práce a sociálních věcí

FKSP – Fond kulturních a sociálních potřeb

MS – Moravskoslezský

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 2.1 Přehled výše příspěvků za kalendářní rok v Kč

Tab. č. 3.1 Hospodářský výsledek za rok 2006, v Kč.

Tab. č. 3.2 Hospodářský výsledek za rok 2007, v Kč.

Tab. č. 3.3 Hospodářský výsledek za rok 2008, v Kč.

Tab. č. 3.4 Hospodářský výsledek za rok 2009, v Kč.

Tab. č. 3.5 Hospodářský výsledek za rok 2010, v Kč.

Tab. č. 4.1 Srovnání mzdových prostředků v letech 2006 – 2010

Tab. č. 4.2 Srovnání hospodaření domova pro seniory za období 2006 – 2010 v Kč

Tab. č. 4.3 Srovnání fondů v letech 2006 – 2010 v Kč

Tab. č. 4.4 Srovnání dotací v letech 2006 – 2010 v Kč

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 4.1 Růst průměrného platu v letech 2006 – 2010 v Kč

Graf č. 4.2 Náklady a výnosy v letech 2006 – 2010 v Kč.

Graf č. 4.3 fondy v letech 2006 – 2010 v Kč

Graf č. 4.4 Dotace v letech 2006 – 2010 v Kč

SEZNAM DIAGRAMŮ

Diagram č. 3.1 organizační struktury

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠBTUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Opavě dne 25. 4. 2012

.....

Lucie Židková

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Organizace zaregistrovány v registru poskytovatelů

Příloha č. 2: Grafy k tabulkám Hospodářský výsledek 2006 - 2010